

1 srijeda, 25.10.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.19h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasedanje.
8 Izvolite sestti.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro. Dobro jutro, gospodine
10 svedoče. Samo da Vas podsetim da ste na početku svog iskaza dali izjavu da ćete
11 govoriti istinu, celu istinu i samo istinu. Samo Vas podsećam da još uvek imate
12 obavezu na osnovu te izjave.
13 SVJEDOK: Da, časni Sude.
14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.
15 Ne znam da li da Vam dopustim, da Vam dam reč ili da nešto kažem pre
16 Vas?
17 G. BLACK: [simultani prijevod] Izvolite samo.
18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čuli smo vest, veoma nam je žao.
19 Izjavljujemo Vam saučešće.
20 G. BLACK: [simultani prijevod] Da li mogu da nastavim, časni Sude?
21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste još nešto željeli da
22 kažete?
23 G. BLACK: [simultani prijevod] Ne, samo samo sam hteo da počnem sa
24 unakrsnim ispitivanjem.
25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, možete početi.
26 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.
27 Znam da nakon ponedeljka je bilo reči o tome da tužilac treba da podnese
28 svoj podnesak o daljim iskazima, no ja ću sačekati da to Vi pokrenete.
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete nastaviti.
2 SVJEDOK: MILE DAKIĆ [nastavak]
3 Unakrsno ispituje g. Black: [nastavak]
4 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]
5 P: Dobro jutro, gospodine Dakić.
6 O: Dobro jutro.
7 P: Sada ćemo nastaviti sa mojim pitanjima. To će trajati neko vreme. U
8 ponedjeljak kada smo završili, govorili smo o periodu juli-avgust 1991. godine,
9 pa ćemo nastaviti sa tog istog mesta.
10 G. BLACK: [simultani prijevod] Ustvari, zamolio bih da se svedoku dâ
11 primjerak njegove izjave. Molim sekretara da to učini.
12 SVJEDOK: Hvala Vam.
13 G. BLACK: [simultani prijevod]
14 P: Gospodine, tako ćete moći da pratite, a ja ću Vas upućivati na
15 konkretne pasuse kad god to budem mogao. Mojih prvih par pitanja odnositi će se
16 na pasus 21, u kome ste govorili o zapleni oružja policije. Vi tu kažete da je
17 hrvatski MUP, hrvatska policija započela da oduzima oružje: "U svim srpskim
18 opštinama na teritoriji severne Dalmacije i Like."
19 Gospodine, ono što se ustvari dešavalo je da je oružje oduzeto rezervi
20 samo u Benkovcu i da nije bilo ni u jednom drugom mestu situacije gde je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 hrvatska policija zaplenila, odnosno oduzela oružje u toku 1990. godine, bar ne
2 na tom području koje ste Vi pomenuli.

3 O: Gospodine tužioče, činjenica je da hrvatska policija nije svagdje
4 mogla oduzet oružje jer je policija stala na stranu naroda u mnogim krajevima i
5 nije dozvolila da se to učini - ali je bila očita namjera da se sve oružje u
6 srpskim krajevima oduzme - a istovremeno HDZ je naoružavao svoje pripadnike
7 svoje partije. Mi smo imali te informacije i znali smo kuda to vodi pa smo
8 morali tako da... Ja znam da je u Glini, na primjer, da je i tu desilo se da je
9 hrvatska policija zauzela stanicu milicije, i tako.

10 P: U redu. No tačno je, zar ne, da je oružje oduzeto rezervnoj policiji
11 samo u Benkovcu, a ne u svim srpskim opštinama, kao što ste Vi to rekli u svojoj
12 izjavi?

13 O: U... namjera je bila, dakle, očita namjera da se oduzme oružje u svim
14 srpskim opštinama, znate. Namjera, ali nisu mogli, jer si je narod stao, nije
15 dao pristupa policijskim stanicama. Ovdje piše, u transkriptu piše "hrvatska
16 policija je započela da oduzima oružje smešteno u skladištima policijskih
17 stanica u svim srpskim opštinama. Dakle, ona je započela. Ja ne kažem ovdje da
18 je oduzeto u svim srpskim opštinama. Znate. Prema tome moj iskaz, ja ostajem kod
19 njega, a poznat je slučaj vraćanja helikoptera, ovaj Jugoslavenske narodne
20 armije.

21 P: Ne, gospodine. Moram da Vas prekinem. Čuli smo o tom dobro poznatom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 incidentu od drugih svedoka, prema tome nije potrebno da Vi o tome govorite. No
2 Vi niste govorili o namerama. Ono što ste Vi rekli bilo je: "Započeli su da
3 oduzimaju oružje." Međutim, to ustvari nije bilo tačno. Samo u Benkovcu se to
4 dogodilo, je oduzeto oružje i nigde više, je li tako, u avgustu 1991. godine?

5 O: Ja nemam tačan podatak da li je i gdje je sve oduzimano oružje, ali
6 znam da su započeli i da su imali namjere. Mi smo to sve znali, znate i ja
7 ostajem, kod svoje tvrdnje da su zaista nemjeravali oduzeti sve... Evo ja sam
8 imô, na prim..., ja sam bio direktor memorijalnog parka Petrova Gora - muzeja.
9 Imali smo muzejsko oružje i došla je policija iz Karlovca kod mene da oduzme to
10 oružje. Ja sam rekao da je to oružje onesposobljeno za rat i da nema smisla da
11 se oduzima. Dakle, svagdje su nastojali oduzeti oružje u srpskim krajevima i
12 srpskim sredinama.

13 E, zločin je pripreman, znate. Iz daleka je pripreman. Mi smo ga
14 osjećali. Mi smo imali pred sobom Drugi svjetski rat kada smo strašno stradali,
15 kada je izvršen genocid nad tim našim narodom. Čisti genocid, znate. U mome
16 kraju svaki treći stanovnik je ubijen u toku -

17 P: Gospodine, moram da Vas prekinem. Izvinite što Vas prekidam, ali nije
18 potrebno da čujemo ništa ovde o Drugom svjetskom ratu. Govorimo o 1990. godini.
19 Kada, po Vama, je karlovačka policija došla i pokušala da oduzme oružje iz tog
20 memorijalnog spomenika Petrova Gora? Kada je to bilo?

21 O: Pa, ja znam da je to bilo negdje pred kraj 1990. godine, na primjer.
22 I tada... došli su po mene da me privedu u sud u Karlovac zato što sam napisô
23 jednu šaljivu pjesmu o Tuđmanu pa... ovaj, pa su me optužili i poveden je
24 krivični postupak već tada protiv mene.

25 P: U redu. Hvala za datum. To je ono što sam Vas pitao. Znate, iz Vaše
26 izjave, razlog o kome govorite o tome jeste da pokušavate da istaknete poentu o

27

28

29

30

1 cilju oduzimanja oružja.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude, jeste li Vi želeli
3 nešto da kažete?

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zar niste Vi sada postavili pitanje?
5 Mislim da bi svjedok mogao odgovoriti na pitanje, onda ću ja postaviti svoje
6 pitanje.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] U redu. Hvala.

8 P: Gospodine, moje je pitanje bilo: u Vašoj izjavi, kada o tome
9 govorite, zatim počinjete da govorite o cilju oduzimanja tog oružja i govorite o
10 referendumu - prema tome jasno je da govorite o avgustu 1990. godine - pa bih
11 samo hteo još jednom da Vas pitam da bi to bilo jasno, u avgustu 1990. godine,
12 samo u Benkovcu je oružje rezervne policije oduzeto od strane hrvatskog MUP-a,
13 je li tako?

14 O: Da. Ne znam, nisam siguran da još negde nije, ali recimo da je tako.

15 P: U redu. Jer Vi ne znate da se to dogodilo bilo gde drugde, u bilo kom
16 drugom mestu u avgustu 1990. godine, je li tako?

17 O: Znam da je bilo u Donjem Lapcu da je, ovaj, isto tako da su trebali
18 doći da oduzmu to oružje. Onda je narod provalio u skladište, uzeo oružje i
19 predsednik Izvršnog vijeća Milan Đukić je demonstrativno zbog toga otišô u
20 Zagreb i napustio tamo svoj kraj, ovaj, jer je smatrao, on je baš smatrao da kao
21 oružje ne treba narodu. To je bio izuzetak na području Krajine.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, verujem da ste Vi imali
23 pitanje za svedoka?

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, oprostite. Gospodine Dakić, na
25
26
27
28
29
30

1 četvrtoj stranici, počev od 19. reda transkripta ovog suđenja, tužilac Vam je
2 postavio pitanje o tome kada po Vama se to dogodilo, a to "to", odnosi se na
3 pokušaj oduzimanja oružja iz policijske stanice u Karlovcu. Oprostite, ne iz
4 karlovačke policijske stanice, već iz memorijalnog centra "Petrova Gora". Vi ste
5 to rekli. Kada je karlovačka policija došla i pokušala da uzme oružje iz
6 memorijalnog centra "Petrova Gora". A Vi ste rekli: "Znam da se to dogodilo pri
7 kraju 1990. godine. Oni su došli da me izvedu pred karlovački sud jer sam napisô
8 jednu šaljivu pesmu o Tuđmanu pa su me optužili za to." Vi ste nam dali razloge
9 u tom odgovoru zbog čega su oni došli. Oni su došli da pokušaju da odnesu... da
10 Vas ustvari tuže, odnosno, da podnesu optužnicu prema Vama, a to nema nikakve
11 veze sa oduzimanjem oružja iz "Petrove Gore". Je li se slažete sa tim?

12 SVJEDOK: Apsolutno da, ali istovremeno su mi rekli da trebam se javiti u
13 sud.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako se slažete, to je dovoljno. Hvala
15 Vam. Da, oni su Vama to i rekli, stvarno. Oni nisu rekli da dolaze da oduzmu
16 oružje iz "Petrove Gore", već su došli po Vas da Vas izvedu pred sud, a razlog
17 za to je što ste vi bili napisali satiričnu pesmu o Tuđmanu - na osnovu Vašeg
18 iskaza.

19 SVJEDOK: Časni Sude, oni su... ovo je bilo samo uzgredno bilo rečeno
20 meni da se moram javiti ipak sudu, a stvarno su došli po oružje i onda je sa
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mnom na "Petrovu Goru" otišao načelnik policije, ovaj, da provjeri da li je
2 oružje na svome mjestu i on je na... otišao sa mnom, taj načelnik policije iz
3 Vojnića. Popisali smo da l'... sve oružje koje je gore, donijeli ga i ovaj
4 čovjek se zadovoljno vratio u Karlovac jer je oružje na svome mjestu. Sjećam se
5 imena. Zvao se Vnućec, Vnućec, taj policajac koji je došao u Vojnić.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. To je dovoljno. To je sada
7 nova priča, ali to ne menja ništa na onome što sam ja rekao. Moje pitanje
8 odnosilo se tačno na ono što ste Vi nama rekli, a ne na ono što Vi sada kažete.

9 Možete nastaviti, gospodine Black.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, gospodine sudijo.

11 P: Pre nego što Vam je predsjedavajući sudija postavio ovo pitanje u
12 jednom od Vaših odgovora, Vi ste rekli da je Milan Đukić otišao u Zagreb iz
13 protesta. Ovo se odnosi na Donji Lapac, jer po njegovom mišljenju, oružje ne
14 treba da bude u rukama naroda, oni nisu trebali da imaju oružje.

15 Vi se niste sa tim slagali, je li tako?

16 O: Ne, ja sam se možda krivo izrazio, ali ne u rukama naroda, nego u
17 rukama pojedinaca koji su došli u koje on nije imao poverenja, znate. I on je
18 demonstrativno napustio funkciju i otišao u Zagreb i poslije je bio zamenik
19 policije... na jednoj visokoj policijskoj funkciji u Zagrebu u toku rata, a
20 kasnije je osnovao Srpsku narodnu stranku u Zagrebu.

21 P: U redu. Da Vas sada uputim na 22. pasus Vaše izjave. Tu kažete da je
22 cilj bio u ovo vreme, dakle u avgustu 1990., ne samo da sakupe oružje rezervnog

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sastava policije, nego da spreče srpski referendum koji je bio zakazan za 19.
2 avgust 1990. godine. Gospodine, zar to nije prilično zaobilazan način da se
3 spreči referendum, dakle, oduzimanje oružja od Srba?

4 O: Pa, ovo je bio ustvari jedna prilika pred referendum da se i spreči
5 referendum, ali glavno je bilo... glavno je bilo oduzeti oružje u svim srpskim
6 krajevima jer su znali, to je Krajina, znate. To kroz istoriju, to je Krajina.
7 Ti ljudi su kroz vijekove samo ratovati... ratovali, bili ratnici austrougarske
8 monarhije kroz vijekove i tu je oružje jako dobro čuvano i ljudi kad imaju, kad
9 su imali oružje, onda su bili nekako sigurni i nisu dali da ostanu bez toga
10 oružja. Ali je sasvim sigurno ta demonstracija oduzimanja oružja imala veze sa
11 najavljenim referendumom u avgustu 1990. godine. Ovdje piše da sam ja prošao
12 neke barikade... Vjerujte mi da te barikade... da su organizirali civili, da su
13 bile uglavnom civilne puške na tim barikadama.

14 P: Gospodine, moram da Vas prekinem. Gospodine, ponovo Vas molim da se
15 usredsredite na moja pitanja, I ponekad ja ne odgovaram odmah nakon što Vi
16 završite sa govorom. Ne činim to zato da biste Vi nastavili da govorite, nego
17 čekam samo prevod da se završi da bih mogao da pređem na sledeće pitanje. Pa Vas
18 molim samo da se usredsredite na moja pitanje i da na njega samo odgovarate.

19 Gospodine, nešto slično ste već rekli, ali da Vas direktno pitam:
20 stvarni smisao tih nastojanja - neuspešnih, osim u slučaju Benkovca - da se
21 oduzme oružje rezervnog sastava policije, dakle, stvarni cilj bio je ustvari da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se uspostavi kontrola nad tim oružjem u opštinama gde su vlasti smatrale da
2 postoji opasnost da će to oružje biti upotrebljeno protiv hrvatske Vlade, što se
3 ustvari kasnije dogodilo u Kninu. To je dakle bio cilj da se, zapravo, zavede
4 kontrola nad tim oružjem - policijskim oružjem.

5 O: Gospodine tužioče, ne kontrola, nego fizičko oduzimanje oružja.
6 Drugo, moglo se napraviti kontrola oružja da se popiše oružje, da se stavi pod
7 bravu neku i tako dalje, ali da se ne nosi iz tih srpskih opština. Dakle, ne
8 radi se o kontroli, nego se radi o oduzimanju i, ovaj, evakuaciji toga oružja u
9 druge centre sa hrvatskom već...većinom.

10 P: U redu. Ne želim previše na ovome da se zadržavamo, ali Vi ste rekli
11 "oduzimanje oružja", međutim, to oružje je ustvari pripadalo hrvatskoj policiji
12 već. Oni su prosto svoje oružje premeštali sa jednog mesta na drugo.

13 O: To ne može bit tačno jer u hrvatskoj su dva ravnopravna naroda,
14 dakle, po Ustavu tada dva ravnopravna naroda. Ne može se jednom narodu oduzimati
15 oružje, a drugome davati. Kada je taj od... mn... Vnućec došao kod mene u
16 Vojnić, on je tražio da se to oružje vrati...

17 P: Gospodine, moram da Vas prekinem. Možda me niste dobro razumeli.
18 Izvinite što Vas prekidam, sigurno me niste dobro razumeli. Ja nisam govorio o
19 hrvatskom narodu i oduzimanju oružja od strane hrvatskog naroda, već činjenica
20 da je to oružje pripadalo hrvatskoj policiji, MUP-u Hrvatske. Dakle, to oružje
21 je već pripadalo MUP-u Hrvatske i MUP Hrvatske je samo svoje vlastito oružje
22 premeštao na neko drugo mesto. Je li tako?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. A s kojim ciljem? Ja postavljam pitanje zašto da oružje ide? Koji
2 je cilj stvarni bio? Vi možete zamislit koji je cilj bio? Jasan je cilj bio da
3 se Srbi ostave bez oružja i da se može lako s njima obračunati. Kao što je vreme
4 kasnije pokazalo da je izvršen genocid velikih razmjera.

5 P: Da Vas uputim na jedan drugi pasus. To je pasus 26 Vaše izjave, tu
6 kažete da je hrvatski Ustav iz decembra 1990. godine, ustvari, izazvao rat zato
7 što je pretvorio Srbe u nacionalnu manjinu umesto konstitutivnog naroda.
8 Međutim, gospodine, nije li tačno da je i pre 1990. godine već bilo
9 konfrontacije i nasilja u Krajini? Još pre 1990. godine. Pre decembra 1990.,
10 izvinite.

11 O: Bilo je slučajeva i nesuglasica i ja ne znam na koje nasilje baš...
12 baš mislite, ali uglavnom, rata nije bilo i rat se nije mogao ni zamisliti. I mi
13 u Krajini isto tako nismo razmišljali na nikakav rat, nego samo na svoja prava i
14 nem... ovaj, Ustav je... Vi mo... to je takozvana u... u... u... pravu srpski
15 narod je stavljen u poziciju civilne smrti. Kroz vijekove biti ravnopravan narod
16 i odjednom da drugi narod drugom narodu - dakle, svom partneru kroz istoriju -
17 da mu oduzme sva stečena prava. Vi znate pod kojim, ovaj, se pojam to može
18 podvesti. To je ne... to je nepoznato. Ja sam istoričar i to je nepoznato,
19 ustvari, da se ovako nekome desilo da bude potpuno ravnopravan narod,
20 državotvoran narod, kroz dokumente od...od...od 16., 17., vijek, 18., 20. i da
21 odjednom kaže: To je napravila jedino nezavisna država, fašistička Nezavisna
22 Država Hrvatska koja je bila od 1941. do 1945. godine., i to je stvarni uzrok
23 rata.

24 P: Gospodine, to je prilično dugačak odgovor, pa Vas molim da se samo
25
26
27
28
29
30

1 zadržite i usredsredite na moje pitanje i da nastavite da budete kraći.
2 Pretpostavljam da moje pitanje nije bilo jasno, no, govoreći o vremenu rata, Vi
3 ste rekli da pre ovih promena u Ustavu nije bilo rata i niko nije ni razmišljao
4 o ratu. Pred nama postoji jedan dokazni predmet, 491, ja Vam ga mogu pokazati,
5 ali mislim da to nije potrebno. Tu se nalazi, to je ustvari jedna zvanična
6 odluka RSK 28. jula 1992. godine, koji su zapravo zvanično konstatovali da je
7 rat počeo 17. avgusta 1990. godine. Da li ste Vi znali za tu odluku?

8 O: Nikakva odluka nije donesena za... o ratu, devedeset i..., 1990.
9 godine. To je jedino Milan Babić samoinicijativno, mimo Srpskog nacionalnog
10 vijeća, čiji sam ja bio potpredsjednik, dao tamo izjavu da... ovaj... da
11 proglašava ratno stanje. Ovaj, to niko nije prihvatio ozbiljno i tako da to...
12 od toga ništa nije bilo, a do tada rat... rat je, ustvari, fizički počeo 31.
13 marta 1991. godine na poznatim događajima na Plitvicama.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Gospodine, dopustite mi, molim Vas, da
15 sada pokažemo na monitoru dokazni predmet 491.

16 /?Mislim/ da moramo pogledati drugu stranicu, i to i na engleskom, i na
17 B/H/S-u.

18 P: Gospodine, da li tu vidite da je to dokument od RSK, i to od 28. jula
19 1992. godine.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Pa ako sada pogledamo niže dole, da li
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vidite pod brojem 1 u tom pasusu da se kaže da je rat počeo 17. avgusta 1990.
2 godine?

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Je li to na drugoj stranici?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, časni Sude, ja nisam doneo ovde
5 kopiju na papiru, ali trebalo bi da se to nalazi na drugoj stranici i engleskoj,
6 i B/H/S verzija.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa i ja imam englesku verziju na
8 monitoru, međutim tu rečenicu nemam.

9 SVJEDOK: Mogu da kažem, nikakav rat nije počeo, bez obzira što je
10 Zdravko Zečević -

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Samo trenutak sačekajte, molim Vas.
12 Dozvolite da ovo prvo razrešim kako bismo svi mogli da pratimo.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da vam kažem šta ja imam na
14 svom ekranu. Ja imam: "Vojna pošta 06505. Interni broj. Petrinja," zatim prazno
15 sve do dna, gdje se kaže druga stranica. Evo sad se, sad se pojavio dokument na
16 mojoj stranici.

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Drago mi je da smo to razriješili. Hvala,
18 časni Sude.

19 P: Svjedoče, prije nego što date objašnjenje, tačno je da prema onome
20 što se kaže u RSK, rat je počeo 17. avgusta 1990. godine. Da li je to tačno?

21 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne, nije ta"/čno. Časni Sude, nije
22 tačno da je počeo rat tada. Tu je sad to ono što sam rekao -

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Prekinuti ću Vas. To je bio zaključak RSK, zar ne? Ja ću Vam dati
2 priliku da objasnite zašto se ne slažete. No ovdje se kaže da je rat počeo 17.
3 avgusta 1990., zar ne? To kaže ovaj dokument.

4 O: To je dokument predsjednika Zečevića. On je ovako dosta nadobudan
5 čovjek i on je to u brzopletoj nekoj situaciji napisao. Rat stvarno nije počeo
6 tada. Rat je počeo 1991. godine.

7 P: Gospodine, time što se okrivio Ustav iz 1990. kao uzrok rata, šta
8 pokušavate da postignete ukoliko se ukloni sva krivica sa srpskog naroda i
9 prebaci na Hrvatsku? To je... to je, zapravo, ono što je suština ove optužbe,
10 odnosno ovog okrivljavanja, zar ne?

11 O: Ja tvrdim, odgovorno tvrdim, da -

12 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, gospodine svedoče.

13 Prigovaram protiv konstatacije koja je sadržana u pitanju kolege tužioca
14 da svedok pokušava da krivicu sa srpskog naroda prebaci na drugu stranu. Hoće li
15 kolega tužilac da kaže da sudi srpskom narodu u ovom postupku? U transkriptu još
16 piše: "Serbs", a mi smo dobili prevod "srpski narod", i tako je to prevedeno i
17 prisutnom svedoku. Dakle, prigovaram stavu i pitanju tužioca upućenom svedoku da
18 li pokušava da krivicu sa srpskog naroda prebaci na drugu stranu. To je
19 apsolutno neprihvatljivo. Ili možda kolega tužilac misli drugačije?

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo nije osnova za prigovor.
21 Ja sam rekao da svedok pokušava da skrene krivicu sa Srba, upotrijebio sam te
22 riječi i da stavi krivicu na Hrvatsku. Srbi ili srpski narod, očigledno, nisu
23 neko kome se ovde sudi. Ovde se sudi Milanu Martiću, ali ja sam usredsređen na
24
25
26
27
28
29
30

1 ono što svjedok pokušava da uradi u svojoj izjavi, tako što prebacuje krivicu na
2 Hrvatsku i da je sklanja sa aktera, koji su Srbi, bez obzira da li je to RSK,
3 ili bilo koji pojedinac srpske nacionalnosti, ili Srbi. I zato sam upotrijebio
4 tu formulaciju.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Imate li odgovor, gospodine Milovančević?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, svedok može biti u pravu ili grešiti kada
7 pokušava da prebaci, kako kaže kolega tužilac, krivicu na Hrvatsku, dakle na
8 državu, ali reći da je kriv narod i tako formulirati pitanje je nešto što je
9 potpuno neprihvatljivo, molim Vas. U ovom Sudu se sudi po principu individualne
10 odgovornosti svakog pojedinca, svakog optuženog. Nema krivih naroda. Bilo ih je
11 u Drugom svjetskom ratu. Oni su završili u krematorijima i u Jasenovcu. To smo
12 videli kako izgleda.

13 SVJEDOK: Ako mogu da kažem ja da apsolutno -

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, nije Vam dozvoljeno da nešto
15 kažete.

16 Prigovor se odbacuje, možete nastaviti.

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Gospodine Dakiću, da
18 li je potrebno da ponovim pitanje ili ga se sjećate, te možete odgovoriti.

19 O: Ponovite pitanje.

20 P: Gospodine, vratimo se unazad kako bi bio siguran da ću postaviti
21 pitanje na isti način.

22 Tako što okrivljujete Ustav iz decembra 1990. kao uzrok rata, Vi time
23 zapravo pokušavate da prebacite krivicu sa Srba i da je stavite na Hrvatsku,
24 nije li to tačno?

25

26

27

28

29

30

1 O: Nije tačno. Srbi su manjinski narod u Hrvatskoj i nikad nisu mogli
2 diktirati hrvatskom većinskom... većinskom narodu, odnosno njihovom rukovodstvu
3 šta će raditi i kako će raditi.

4 Dakle, Srbi su u ovom slučaju manjinski narod i žrtva, a odgovorno
5 tvrdim da je ovaj Ustav - takozvani "Božićni ustav" - da je on u centru i osnova
6 rata u Hrvatskoj. Da nije bilo toga Ustava, da smo ostali konstitutivan narod u
7 Hrvatskoj, rata, ja odgovorno kao historičar tvrdim, ne bi bilo.

8 P: Hvala Vam. Sada ću Vam skrenuti pažnju na pasuse 29 i 30 Vaše izjave,
9 gdje spominjete otpuštanje Srba, a naročito govorite o lojalnosti, odnosno o
10 podnošenju zakletve o lojalnosti. Nije li tačno, gospodine, da su i neki Hrvati
11 takođe bili natjerani da daju izjavu o lojalnosti na svojim radnim mjestima u
12 SAO Krajini u 1991. godini. Ili će dati takvu izjavu, ili će biti sklonjeni sa
13 tih radnih mjesta?

14 O: Meni takvi slučajevi nisu bili poznati iako mogao sam čuti. Mislim
15 lično ne znam za to, al' mogao sam čuti da oni Hrvati koji su se suprotstavili
16 HDZ-u, njihovoj politici, da su isto tako morali na neki način snositi krivicu i
17 davati izjave. Ali meni to nije poznato, iako sam slušao o tome, da je bilo i
18 takvih slučajeva.

19 P: Dobro, možda nije bilo jasno pitanje. Htio sam da Vas pitam sljedeće:
20 da li je tačno da su i neki Hrvati 1991. godine bili natjerani da daju izjavu o
21 lojalnosti SAO Krajini ili bi rizikovali da budu otpušteni sa posla. Da li je
22 ovo tačno?

23 O: Ja Vam ne mogu odgovoriti na to pitanje. Ja samo znam šta se pričalo
24
25
26
27
28
29
30

1 da je bilo i Hrvata koji su morali pisati izjave, ali to je bio rijedak slučaj.
2 Ja sam ovdje naveo i dvojicu ljudi iz Zagreba koje sam znao koji su radili u
3 Ministarstvu odbrane i koji su jednoga dana, njih ne... 20-ak je pozvano na
4 sastanak i rečeno im je: "Vi od danas više ne radite."

5 U mom... mojoj firmi kojoj sam ja bio direktor bilo je dva... trideset i
6 sedam zaposlenih. Došla je naredba: otpustiti sve, a -

7 P: Gospodine, oprostite, prekinut ću Vas. Da li Vi govorite o otpuštanju
8 Hrvata sa posla u SAO Krajini ili govorite o nečemu drugom?

9 O: Ne, ne o otpuštanju Hrvata u SAO Krajini ništa, nego ja govorim o
10 otpuštanju Srba s posla, masovnom otpuštanju Srba s posla na cijelom području
11 Hrvatske.

12 P: Dobro, gospodine, to je sadržano u Vašoj izjavi, a ja sam Vas pitao
13 konkretno o otpuštanju Hrvata. Mislim da ste rekli da ne znate ništa o tome. Dat
14 ću Vam nekakav konkretan primjer da vidim da li će Vam to osvježiti pamćenje.
15 Ako ne, kažite nam. Da li je tačno da je početkom 1991. godine, etnička policija
16 u Plaškom morala da potpiše zakletvu o lojalnosti MUP-u SAO Krajine, ili su, ako
17 to nisu učinili, bivali otpušteni? Da li je ovo tačno ili možda ne znate ništa o
18 tome?

19 O: N...ne znam o tome ništa.

20 P: Dobro. Sada ću Vam skrenuti pažnju... ovo o čemu hoću da govorim
21 spominje se u pasusima 31, 33, 58, a možda i u nekim drugima. Tema je nelegalno

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naoružavanje i Vi često spominjete to nelegalno naoružavanje Hrvatske.

2 A prva tema je: nije li tačno da su Srbi u Krajini se takođe nelegalno
3 naoružavali, počev od avgusta 1990. pa nadalje?

4 O: Ja znam da se oružje tada kojekako nabavilo jer su pretila zla
5 vremena. I ljudi su dolazili do toga oružja uglavnom švercom, švercerski kanali
6 su proradili i tako. Davala se krava za jednu pušku i tako dalje. Ljudi su to
7 radili, ali nije bilo ovoga sistematskog naoružavanja 1990. godine, nekog
8 naoružavanja od Jugoslavenske narodne armije ili iz drugih izvora.

9 P: Dobro. Mislim da se ovde spominju dvije stvari. Prvo, nije bilo 100%
10 jasno, ali da li treba da zaključim da Vi izjavljujete sljedeće: da, Srbi su se
11 ilegalno naoružavali u Krajini od avgusta 1990. pa nadalje, a zatim ćemo preći
12 na pitanje organizovanja koje slijedi kasnije. Možemo li da razjasnimo prvo
13 odgovor na ovo pitanje?

14 O: Bilo je sporadičnih slučajeva da su ljudi kupovali oružje, ali to
15 nije bilo toliko masovno još uvijek, sve dok nas Hrvatska nije izbacila, odnosno
16 hrvatsko rukovodstvo izbacilo iz Ustava.

17 P: Dobro. Kada kažete "ljudi", da bismo bili potpuno načisto, Vi tada
18 mislite na srpski narod, odnosno na narod srpske nacionalnosti?

19 O: Da, svakako.

20 P: A činj... zapravo, naoružavanje jeste bilo organizovano. Ja Vam to
21 tvrdim: to su organizovali ljudi među kojima je bio Milan Martić i Savjet

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nacionalne odbrane, na primjer. Oni su organizovali naoružavanje Srba počev od
2 avgusta 1990. pa nadalje. Da li je ovo tačno?

3 O: Ovo mi nije poznato. Ja znam da je naoružavanje počelo uglavnom 1991.
4 godine. 1990. godine ja ne znam za nikakovo -

5 PREVODITELJ: Gospodine Dakiću... gospodine Dakiću, prevodioci Vas mole
6 da se udaljite od mikrofona.

7 G. BLACK: [simultani prijevod]

8 P: No da li biste se složili sa mnom da je 1990. bilo sistematsko
9 naoružavanje Srba, odnosno srpskog stanovništva u Krajini?

10 O: Ne, još tada ne.

11 PREVODITELJ: Prevodioci Vas mole da imate na umu da se udaljite od
12 mikrofona da im ne smeta.

13 SVJEDOK: Dobro.

14 G. BLACK: [simultani prijevod]

15 P: Kada je po Vama počelo to sistematsko naoružavanje?

16 O: Pa, znate što, ja nisam bio... ja sam bio predsjednik, ovaj, stranke i
17 bio sam potpredsjednik, ovaj, Srpskog nacionalnog vijeća i nisam bio u tim
18 sferama, ovaj, i kontaktima tako, a ovaj, ja Vam ne bi mogao reći kad je počelo,
19 stvarno. Prošlo je jedanaest godina otkad sam u izbjeglištvu, otkad nisam bio u
20 svom rodnom kraju, a prošlo je već 15 godina, 16 od tih događaja, pa evo ne mogu
21 sad trenutno da se sjetim.

22 P: Sada ću Vas pitati nešto konkretno. To se desilo u julu ili avgustu
23 1991. godine. Vi ste lično transportovali jedan kamion oružja koji je poslao
24 Milan Martić kroz Bosnu do područja Petrove Gore. Da li se sjećate toga?

25 O: Da, ja sam bio u... Ja ne znam koja je to godina bila. Ja Vam sad ne
26 mogu reći da je neko trofejno naoružanje bilo u jednom kamionu i da smo ga
27 dopremili tamo, ali ne da napadamo Hrvatsku, nego da se branimo.

28 P: A da li se sjećate da ste prilikom tog putovanja naišli na Milana
29 Babića i sa njime razgovarali?

30 O: Ne prilikom tog putovanja, ne. Ja znam da sam se sastao sa Milanom

1 Babićem negdje na području Novoga, ali to nije bilo tada, to je bilo, ovaj,
2 drugom prilikom, eto. Imali smo jedan sastanak u nekom motelu.

3 P: Dobro. A tom prilikom kada ste se našli sa Milanom Babićem u području
4 Novoga i tada ste takođe transportovali kamion oružja koje Vam je poslao Milan
5 Martić, a Vi ste onda taj kamion vraćali prema Vojniću, odnosno Petrovoj Gori.

6 O: To se ne sjećam ja. To nije bilo tada. Po mom mišljenju nije bilo
7 tada jer mi smo imali poseban, ovaj, poseban sastanak sa Milanom Babićem, al' to
8 nije bilo tada u vrijeme toga kad je taj kamion oružja išao, ovaj, i ja se ne
9 sjećam da je to bilo tada. Na tom sastanku Milan Babić je mene predložio za
10 komadanta štaba Teritorijalne odbrane. Dakle, komadanta stru.. strukture savezne
11 države, legalne strukture, ovaj, na tom sastanku.

12 P: Dobro, možda govorimo o različitim događajima.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Black, prije no što
14 nastavite, htjela bih da čujem od svjedoka sljedeće: prilika o kojoj Vi govorite
15 u vezi sa transportom oružja u čemu ste Vi sudjelovali, odakle i kuda je to
16 oružje transportovano i koliko je otprilike komada oružja bilo u pitanju?

17 SVJEDOK: E, oružje je strpano u kamion, a to je bilo u Kninu, zapravo ne
18 u Kninu, nego ono mjesto pored Knina, kako se zove, sjetit ću se valjda. I ja
19 Vam ne znam, to je bilo trofejno naoružanje, ovaj, puške M48, ovaj, raznih
20 kalibara i tako. Uglavnom, ne vojničko, ne, ovaj, aktuelno oružje koje je imala
21 Jugoslavenska narodna armija, nego neko trofejno oružje iz skladišta. Ja Vam ne

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mogu reći sada koliko je to... Ja se sjećam, da je bilo jedno 15 pušaka takvih
2 i... i... bilo je i vjerojatno i drugog naoružanja, al' ne znam o čemu se radi
3 tačno.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Šta je tačno trofejno oružje?

5 SVJEDOK: Trofejno oružje je staro oružje iz 2. svjetskoga rata.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A da li je ono i dalje bilo u
7 funkciji, moglo se koristiti?

8 SVJEDOK: Časni Sude, gospodine, ovaj, tužioče, moglo se koristiti
9 svakako, ali je znatno zaostajalo za oružjem koje je tada bilo na sceni, ratnoj.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Rekli ste nam da je oružje
11 ukrcano u Kninu. No, koja je bila krajnja destinacija za to oružje i da li je
12 ono stiglo do krajnje destinacije?

13 SVJEDOK: Da, ono je stiglo do Petrove Gore i gore je uskladišteno i sada
14 Teritorijalna odbrana je imala kontrolu nad tim oružjem. Ja dalje za sudbinu
15 toga oružja ne znam. Ono je dijeljeno ljudima koji su išli na seoske straže,
16 koji su čuvali svoja sela, dakle, nikoga da ne napadaju, nego da samo čuvaju
17 svoja sela od iznenadnih napada ili zločina.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam. Gospodine Black,
19 možete nastaviti.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

21 P: Gospodine Dakiću, sada ćemo preći na novu temu. To je sadržano u
22 pasusu 33 Vaše izjave. Mislim da je i dalje sa temom naoružavanja, no tu Vi

23
24
25
26
27
28
29
30

1 konkretno govorite o Martinu Špegelju. U jednoj rečenici Vi kažete: "Cijela
2 Hrvatska je podržavala Špegelja."

3 To je pomalo pretjerivanje, zar ne?

4 SVJEDOK: Pa možda je nespretno rečeno, pa ne bi se mogla reći ovo... ova
5 rečenica ne bi se mogla reći da je cela Hrvatska, ali veći dio, uglavnom,
6 hrvatske javnosti tako da kažem, ja ne bih rekao naroda, nego hrvatske javnosti.

7 P: Dobro, kažete većina javnih ličnosti Hrvatske, ali takođe je tačno da
8 je postojao značajan broj javnih ličnosti koje nisu podržavale Špegelja?

9 O: Apsolutno.

10 P: Da li ste znali da u svojim memoarima Martin Špegelj opisuje kako se
11 Franjo Tuđman nije slagao sa njime na temu potrebe da se Hrvatska naoruža i kako
12 opisuje da su imali spor, raspravu o toj temi. Da li Vam je to poznato?

13 O: Ne, nije mi to poznato.

14 P: Da li ste znali da je Špegelj smijenjen sa funkcije ministra odbrane,
15 da ga je smijenio u augustu 1991. godine Franjo Tuđman?

16 O: Znam da je on otišao sa te funkcije, ali uvijek je bio ovako u tim
17 političkim i vojnim krugovima uvijek je bio jedna, jedna persona, ovaj,
18 značajna, znate.

19 P: Dobro, hvala Vam. A sada ćemo pogledati pasuse 35 i 42 u kojima se
20 govori o Plitvicama. Želim Vam postaviti o tome nekoliko pitanja.

21 Prije svega, u pasusu 35 Vi kažete da je u februaru 1991. godine MUP
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatske osnovao policijsku stanicu na Plitvicama, a gdje policijska stanica
2 nikad ranije postojala. Hrvatska, odnosno hrvatski MUP je imao pravo da osniva
3 policijske stanice bilo gdje na svojoj teritoriji, zar ne, i nije bilo ničega
4 nezakonitog u tome?

5   PREVODITELJ: Gospodine Dakiću, i dalje molba prevodilaca da se udaljite
6 od mikrofona da bi mogli da Vas prevode.

7   SVJEDOK: Dobro, hvala.

8   Ja se sjećam tih događaja. Ja sam se toga dana baš 31-og našao u
9 Plaškom, nedaleko Plitvica i -

10   P: Oprostite, gospodine, prekinut ću Vas. Mislim da idete ispred mene.
11 Ja Vam postavljam pitanje o ovoj konkretnoj temi, no prije nego što pređemo na
12 31. mart, Vi kažete da je MUP Hrvatske otvorio policijsku stanicu na Plitvicama
13 gdje policijska stanica nikad ranije postojala. A moje je pitanje: nije li tačno
14 da je MUP Hrvatske imao pravo da osniva policijske stanice bilo gdje na svojoj
15 teritoriji, da nije bilo ničega nezakonitog u tome?

16   O: Pa, mislim, da li je bilo zakonito ili nezakonito, ali je to, ovaj,
17 diskutabilno da li je trebalo u tom suludom vremenu, ovaj, ići na - u jednom
18 čistom srpskom kraju, gdje su Srbi 90%, ovaj, u plitvičkom okruženju da se baš
19 tu postavlja policijska stanica. To su Srbi doživjeli kao pretnju i jednostavno
20 nisu se /?s/ tim slagali.

21   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite što Vas prekidam,
22 gospodine Black, iz Vašeg pitanja ja izvlačim zaključak da riječ -

23   PREVODITELJ: Ovo što je sudija Moloto izgovorio prevodilac ne može da
24 razumije.

25   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Htio bih da dobijem potvrdu o tome
26 šta znači ta riječ. Da li to znači MUP?

27   Da li ste čuli pitanje gospodine?

28   SVJEDOK: Da li se na mene odnosi pitanje?

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, to je pitanje za Vas. To je riječ
2 iz Vaše izjave i hoću da znam šta ona znači.

3 SVJEDOK: Aaa... MUP? Nisam razumio,...

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Hvala. Hvala.

5 SVJEDOK: ...sekretar SUP-a ili ovo?

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne mislim sekretar, nego riječ koja
7 piše u pasusu 35, odnosno "redarstvenici", znači, hoću da znam šta znači riječ
8 "redarstvenici".

9 SVJEDOK: "Redarstvenici" su policajci. Da -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Policajci, ili je to MUP?

11 SVJEDOK: To je MUP, Ministarstvo unutrašnjih poslova. Bili su pod
12 kontrolom, odnosno pod komandom MUP-a Hrvatske.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

15 P: Gospodine, tačno je takođe, zar ne, da je policija SAO Krajine
16 otvarala policijske stanice tamo gdje one nikad ranije nisu postojale u raznim
17 mjestima, na primjer u Civljanima 1991. godine? Nije li to tačno?

18 O: Nemam tu informaciju.

19 PREVODITELJ: Molimo Vas da se udaljite od mikrofona!

20 P: Dobro. Ako ne znate, u redu, preći ću na sljedeće pitanje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Razmotrimo sada pasus 42, zajedno sa pasusom 35. U paragrafu 42 Vi
2 kažete da su specijalne snage Hrvatske napale srpska sela i seoske straže kako
3 bio ponovno otvorile svoju policijsku stanicu na Plitvicama 31. marta 1991.
4 godine. To me malo zbunjuje jer u pasusu 35 Vi kažete da je policijska stanica
5 osnovana u februaru, a onda u ovom pasusu 42 kažete da pokušavaju da je ponovno
6 otvore krajem marta, a to dvoje ne ide zajedno. Možete li onda objasniti ovo,
7 molim Vas?

8 O: Mogu objasniti tako da ovo je bilo pokušaj, prvi puta,
9 uspostavljanja, kol'ko se ja sje...sje...sjećam, prvi put uspostavljanje
10 policijske stanice, ali tu je intervenisala i Jugoslavenska narodna armija i ja
11 s... meni se čini da je to tačno da je se ta policijska stanica povukla i ovo je
12 sad bio drugi pokušaj uspostavljanja policijske stanice na Plitvicama.

13 P: Vi ste spomenuli Jugoslavensku narodnu armiju, no u pasusu 35 kažete
14 da je sekretar SUP-a Martić bio taj koji je zatražio od MUP-a Hrvatske da
15 napusti Plitvice. Dakle, ko je to bio? Martić ili JNA, ili oboje?

16 O: Pa, bilo je i jedno, i drugo. Ovaj, i Martić je zatražio, kol'ko se
17 ja sjećam da je tako bilo, a i Predsedništvo SFRJ je tražilo da se ukloni da
18 bi.. da ne bi došlo do rata, do sukoba i tako... da se izgubi ta situacija, da
19 ne dođe do rata.

20 P: Dobro. I taj je zahtjev ispoštovan i u februaru 1991. godine nije
21 otvorena policijska stanica na Plitvicama. Tako da napravim tačnu hronologiju,
22 da li je ovo tačno da u februaru 1991. godine nije došlo do osnivanja policijske
23 stanice?

24 O: Ja se baš ne sećam da je... Znam da je ona bila, da je postojala
25
26
27
28
29
30

1 dugo... pa jedno vreme je postojala posle uspostavljanja 31. Aha, u februaru,
2 pitate. Mislim da nije postojala. Tako. To je moje mišljenje da nije postojala u
3 februaru.

4 P: Hvala Vam. Izvinjavam se što sam malo produžio. Sada je vrijeme za
5 pauzu.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Vijeće je dobilo obavještenje
7 da je tehnički problem koji smo imali jutros i zbog čega smo počeli kasnije i
8 dalje traje i da je potrebno 45 minuta da se on razriješi, tako da ćemo sada
9 napraviti pauzu i nastaviti sa radom u 11.00.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim ustanite.

11 ... Početak pauze u 10.15h

12 ... Sjednica nastavljena u 11.08h

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim ustanite.

14 Izvolite sestti.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavamo se zbog ovih tehničkih
16 problema, no šta se može.

17 Izvolite, gospodine Black.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

19 P: Gospodine Dakiću, pre pauze govorili smo malo o Plitvicama i Vi ste
20 opisali šta se desilo 31. marta 1991. godine u 42. pasusu Vaše izjave.

21 Gospodine, ja Vam tvrdim da ono što ovde piše, ono što ste Vi ovde rekli,
22 zapravo iskrivljava ono što se stvarno dogodilo jer je, ustvari, policija SAO
23 Krajine isprovocirala te borbe u Plitvicama i konkretno, oni su otišli do
24 Plitvica, gde su zauzeli borbene položaje koji su izazvali odgovor od strane
25 hrvatske specijalne policije i tako su borbe počele. Zar nije to tačno?

26

27

28

29

30

1 O: Nije tačno. Radi se o jednom čistom srpskom kraju gdje je srpski
2 narod nije dozvolio da se formira ta policijska stanica i niko nije od Srba
3 napadao hrvatske policajce koji su krenuli putem Plitvica, nego, jednostavno,
4 nisu im dozvolili pristup da dođu na Plitvice. Dakle, nije u ulozi napada bio
5 narod - naoružan narod - nego... nego... nego druga strana.

6 P: U redu. Ne znam zbog čega je došlo do ove zbrke. Ja ne govorim o
7 srpskom narodu, već govorim o srpskoj policiji, o policiji SAO Krajina. Samo da
8 bi to bilo sasvim jasno. I ono što ja Vama tvrdim, gospodine, jeste da je
9 policija SAO Krajine isprovocirala ovaj napad time što je zauzela borbene
10 položaje u Plitvicama i u okolini Plitvica. Dakle, da li sam ja dobro shvatio,
11 Vi se ne slažete s tim?

12 O: Ne slažem se s tim jer ne napada onaj koji je u poziciji da brani
13 svoje...svoje područje, nego onaj ko dolazi i napada. Onaj zbog čega je...
14 Postavlja se pitanje zašto je Hrvatska toliko nastojala da na Plitvicama formira
15 svoju stanicu u čisto srpskom kraju, a zna se da je zlo vrijeme neko nastupilo i
16 tako to je. Prema tome, zna se ko je dolazio i...i...i ko je vršio nasilje. Nisu
17 srpske policijske snage i naoružani narod, nisu oni napadali nikoga.

18 P: U redu. Možemo sada da pređemo na sledeću temu. Pogledajte, molim
19 Vas, 40. pasus Vaše izjave. Tu kažete da je od 16. maja 1991. godine, "da je
20 sva..."

21 O: Marta.

22 P: "... vlast bila koncentrisana u rukama Milana Babića."

23 Gospodine, zar nije tačno da, iako je Milan Babić bio svakako moćna
24 politička figura u Krajini 1991. godine, Milan Martić je bio još moćnija

25

26

27

28

29

30

1 ličnost, naročito kada se ticalo operativnih stvari poput naoružavanja
2 stanovništva, funkcija policije, konkretno: formiranje, obuka i naoružavanje
3 specijalnih jedinica policije? U svim tim operativnim poljima Milan Martić je
4 bio mnogo uticajniji, ustvari, nego Milan Babić, zar nije tako?

5 O: Ne, nije, ne može biti. Milan Martić je bio činovnik u Vladi SAO
6 Krajine i, u svakom slučaju, daleko, daleko iza Milana Babića. Jest po
7 popularnosti - po... narod je vidio u Milanu Martiću junaka, narodnog junaka i
8 tako dalje, mnogi listovi su pisali o njima... o njemu, pa onda Milan Babić je
9 bio ljubomoran pa je rekao baš preda mnom jednom : "Zašto se on slika u svim
10 časopisima?", i tako dalje. Prema tome Milan Babić je politička figura, na čelu
11 Krajine, a ja bi... ja sam gledao Martića tada kao jednog činovnika SAO Krajine
12 na odgovornoj funkciji ministra unutrašnjih poslova. To... postojala je jedna
13 harmonija između Milana Babića i Milana Martića do kraja maja devedeset i...
14 koje godine? Druge...druge godine, da, druge godine.

15 P: Dobro. Mislim da je došlo do jednog nesporazuma moguće u prevodu, a
16 možda ste se i Vi samo tako izrazili nezgodno. Vi ste rekli da je Milan Martić
17 bio funkcioner, odnosno administrativni službenik u Vladi SAO Krajine. To je na
18 26. stranici u 10., odnosno 11. redu. Tu se pominje Milan Babić, međutim, mislim
19 da se radilo o grešci, samo da bi bilo jasno za zapisnik. Vi kažete da je on bio
20 funkcioner, odnosno službenik državni. Međutim, on je bio ministar. To nije
21 nikakav nizak položaj.

22 O: U odnosu na Milana Babića koji je bio predsjednik, dakle, SAO

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajine, te dve funkcije se ne mogu usporediti, znate. Ovaj, Milan Babić je bio
2 stvarno čelna figura i on je vedrio i oblačio, što bi se reklo, u to...u to
3 vrijeme. On je mogao sve činiti. On je neke stvari... mnoge naopako napravio, i
4 tako dalje, na štetu našeg naroda, i tako, ali ja u odnosu... kažem, na te dve
5 figure, po popularnosti, tu su se mjerili i jedan, i drugi po popularnosti u
6 narodu, ali po funkciji, znate, ovaj je ipak bio iznad, iznad Milana Martića kao
7 ministra u Vladi, ovaj, Krajine. Kažem ministar je svaki, po mom mišljenju,
8 jedan činovnik u Vladi, i tako.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, svedoče, no, prihvatate,
10 zar ne, da je gospodin Martić bio ministar unutrašnjih poslova u vreme o kojem
11 se govori?

12 SVJEDOK: Da, da. Bio je ministar.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Izvolite, gospodine Black.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

15 G. BLACK: [simultani prijevod] Gospodine Dakiću, po zakonu, a i u
16 stvarnosti, Milan Martić je kontrolisao celokupnu krajišku policiju i to od
17 ranih dana, a svakako najkasnije početkom 1991. godine, pa nadalje. On je uvek
18 otada kontrolisao policiju, zar ne?

19 O: Pa jest. Bio je na čelu policije i kontrolisao je policiju. Koliko se
20 to može u jednom burnom vremenu, znate, takvom vremenu koje je prljavo. Rat je
21 prljavo počeo i tako, kol'ko se može u tim vremenima biti, ovaj, držati čvrsto
22 kormilo u svojim rukama.

23 P: Gospodine, da pređemo sada na jednu drugu temu. U pasusu 43 Vaše
24
25
26
27
28
29
30

1 izjave, govorite o odluci iz aprila 1991. godine o održavanju referenduma o
2 pripajanju Krajine Srbiji. I Vi to nazivate "sudbonosnom odlukom za srpski
3 narod", za koju Vi okrivljujete Milana Babića.

4 Evo mog pitanja: nije li tačno, gospodine, da je greška Milana Babića
5 prosto bila ta što je on previše otvoreno govorio i postupao? On je previše
6 otvoren bio o tom cilju pripajanja srpskih zemalja, jer je gospodin Milošević i
7 drugi srpski rukovodioci, oni su više voleli da o tome razgovaraju samo
8 privatno, a da se u javnosti govori o... da se usredsređuje... da se ne ide
9 izvan očuvanja Jugoslavije. Nije li to tačno?

10 O: Ja sam bio u žiži tih zbivanja i kao potpredsjednik Srpskog
11 nacionalnog vijeća u Korenici smo imali sastanak gdje je Milan Babić predložio
12 da idemo na referendum. Srpsko nacionalno vijeće je to odbilo, znate. I ja sam
13 bio među prvima koji sam rekao: nikako ne smijemo to činiti! Mi moramo tražiti
14 svoje rešenje u okviru Hrvatske. Nikakvo pripojenje Srbiji, pa će reć opet: evo,
15 stvaraju veliku Srbiju i tako dajemo krila onima koji su protiv nas.

16 No Milan Babić je ostao pri tvrdnji da to ipak mora da se provede, pa on
17 je imao jednu paralelnu strukturu. Onda nije išao preko Srpskog nacionalnog
18 vijeća, nego zajednice opština i tako donijeli su to odluku na referendumu koji
19 je obavljen 12. maja, ovaj, 1991. godine. To je bio veliki udarac srpskom
20 narodu.

21 P: U redu, gospodine. U redu, hvala Vam, gospodine. Mislim da se sve to
22 već nalazi u Vašoj izjavi. Nije potrebno da ponavljate ono što je u izjavi jer
23 ovde dajete svoj iskaz. No, u svakom slučaju, hvala na objašnjenju. Međutim

24

25

26

27

28

29

30

1 poenta mog pitanja, ustvari, bila je, Vi kažete da takvim postupcima date su
2 određene ruke drugoj strani da preuzima one korake kakve god su oni hteli. To i
3 jeste poenta onoga što sam ja hteo. Dakle, nije bio problem u samoj suštini tog
4 objedinjenja, odnosno ujedinjenja u jednu državu, međutim, već u činjenici da
5 ako bi se otvoreno o tome govorilo, onda bi se ustvari dalo opravdanje Hrvatskoj
6 za njihove akcije. Dakle, u tome je bio problem. Otvoreno govorenje o tome, a ne
7 o suštini objedinjavanja svih Srba u jednoj državi.

8 O: Pa gledajte, koliko god hrvatski narod imao pravo da stvara svoju
9 državu, svaka im čast, izborili su svoju državu i treba da su stvorili svoju
10 državu i ja sam uvijek to govorio. Ali, drugi ravnopravan narod u Hrvatskoj mogô
11 se ponašati isto tako kao hrvatski narod jer je bio državotvoran, kroz vjekove.
12 I sada ovo nije neka posebna velika greška što se tiče prava naroda na
13 opredeljenje, ali... ali nama u tom trenutku taj referendum je nanio velike
14 štete i zato znam da je... od tada su zahladnili odnosi između Miloševića i
15 Babića i da Milošević nije stajao iza ovoga referenduma. To sam sasvim siguran.

16 P: U redu. I samo da Vas još jednom ovo pitam da vidim da li možemo to
17 da razjasnimo. Razlog zbog čega Milošević nije podržavao referendum nije bio u
18 tome što Milošević nije hteo da Krajina i Srbija budu ujedinjene, odnosno da svi
19 Srbi budu objedinjeni u jednoj državi, već razlog zbog čega on to nije podržao
20 je što je on smatrao da otvoreno zalaganje za to bi stvaralo probleme sa
21 međunarodnom zajednicom i sa Hrvatskom, je li tako?

22 O: Ja ne mogu pretpostavljat šta je Milošević o tome mislio, ali sasvim
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sigurno znam da je od tada zategnuti odnosi su počeli biti između Miloševića i
2 Milana Babića.

3 P: U redu. A da je pripajanje, odnosno prisajedinjenje SAO Krajine
4 Srbiji bilo uspješno i da je do toga došlo u maju 1991. godine, to bi
5 predstavljalo prvu promenu unutrašnjih granica u Jugoslaviji, jer Hrvatska i
6 Slovenija u maju 1991. godine još uvek nisu bile proglasile svoju nezavisnost.

7 O: Pa bilo je... bilo bi normalno da svaki ravnopravan narod, jer ljudi
8 se nisu dijelili na republike ili pokrajine, nego na narode u tim prostorima. I
9 svaki ravnopravan narod je imao jednako pravo da se opredeljuje s kim će živeti
10 i kako će živjeti. Mislim da je to osnov... elementarno, demokratsko pravo
11 svakoga konstitutivnog naroda i prema tome, izlazak Srba iz sastava Hrvatske ne
12 bi bio nikakovo čudo, ovaj, protu pravno, nego je bilo... bilo zasnovano na
13 osnovnim postulatima pravde i demokratije.

14 P: U redu, gospodine. Vi se sada udaljavate od mog pitanja. Ja ne
15 govorim o punopravnosti ili ne. Imali smo i druge svedoke od kojih smo čuli o
16 tome. Međutim, nije li činjenica... da li sam ja u pravu kada kažem da je u maju
17 1991. godine došlo do te aneksije i da je to prihvatila Srbija? To bi bila prva
18 promena unutrašnjih granica u Jugoslaviji, je li tako?

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančević.

20 G. MILOVANČEVIĆ: /?Ja sam/ jednom dopustio da svedok odgovori na ovo
21 pitanje iako je ono apsolutno špekulativnog karaktera. Šta bi bilo, kada bi
22 bilo. Šta bi bilo da se desilo, ono što se nije desilo. Ovo je potpuno
23 neprihvatljivo jer to se nije desilo, časni Sude, a svedok je prethodno na isto
24 to pitanje dao odgovor. Čista špekulacija.

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ne tražim nikakvu
2 spekulaciju, odnosno nagađanje, već govorim o vremenskom momentu, pitanje je
3 kada su se stvari dešavale. Vi znate da su te predložene promene granica u maju
4 1991. godine. Kasnije je došlo do proglašenja nezavisnosti, i to u junu 1991.
5 godine, i ja sam samo hteo da potpuno razjasnimo sa ovim svedokom da je to tačna
6 hronologija događaja i da bi to bila prva promena. Mislim da to u ovom slučaju
7 da se ne radi o neprimerenom spekulisanju, odnosno nagađanju.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate li Vi odgovor, gospodine,
9 Milovančević na ovo?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Pa časni Sude, svakako da je špekulisanje jer u maju
11 mesecu je bio i referendum Hrvatske o otcepljenju od Jugoslavije. I taj
12 referendum je uspeo i to se otcepljenje i desilo. I pitanje vezano za tu temu
13 može biti logično i dopušteno za ono što se desilo, ali ovde se ništa nije
14 dogodilo, a kolega tužilac pita šta bi se desilo da je to prošlo. Ne razumem.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Odbacuje se prigovor.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

17 P: Dakle, svedoče, da li ste razumeli moje pitanje? Mislim da ne bi
18 trebalo da bude kontraverzno, samo Vas pitam ovo: da je aneksacija Krajine
19 Srbiji bila realizovana u maju 1991. godine, to bi predstavljalo prvu promenu
20 unutrašnjih granica u Jugoslaviji, je li tako?

21 O: Da, bilo bi prvu, ali razumno - razumno jer svaki konstitutivan
22 narod, Vi znate po svim mogućim -

23 P: U redu, u redu. Gospodine, izvinite što Vam upadam u reč, već smo mi
24
25
26
27
28
29
30

1 čuli dosta svedočenja o tome. Nisam to pitao. Samo sam hteo da se usredsredimo
2 na samo vreme događaja.

3 Pogledajmo sada 45. pasus Vaše izjave. Menjamo temu. Vi tu kažete da je
4 hrvatski predsednik Franjo Tuđman u maju 1991. godine u Trogiru pozvao na
5 proteste protiv JNA. Gospodine, Vi aludirate na jedan govor u Trogiru koji je
6 Tuđman održao početkom maja, je li tako? Je li na to mislite ovde?

7 O: Da, da, na govor u Trogiru.

8 P: U redu. A u tom govoru Tuđman je rekao da se pita zbog čega ljudi ne
9 izlaze na demonstracije izvan kasarni. On nije pozivao na nasilje ili blokadu
10 kasarni, on se samo pitao zbog čega, kako to da ljudi ne izlaze na
11 demonstracije, zar ne?

12 O: Pa to, zar to nije isto, gospodine tužιοče? To je samo drugačije
13 rečeno.

14 P: U redu, u redu. Da Vas pitam onda nešto u vezi sa tim. Ja sam iz Vaše
15 izjave shvatio da nemiri, neredi, znače nasilje. Međutim, demonstracije mogu
16 biti i mirne. Prema tome kada Vi kažete da je Tuđman pozivao na proteste,
17 odnosno na neredu - u engleskom prevodu - da li ste pri tom mislili da je
18 Tuđman... da li Vi govorite o nasilnim potezima ili govorite o mirnim
19 demonstracijama?

20 O: U svakom slučaju govorim o nasilnim potezima jer su kasarne JNA već
21 tada bile ok... okružene, voda im oduzeta, hranu nisu mogli dobivati i tako
22 dalje. Prema tome to je nasilje, a nikakav protest.

23 P: U redu. I Vi kažete da se to sve već događalo u maju 1991. godine?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa nije sistematski, ali ovo što se desilo u Trogiru i što se desilo
2 u Splitu i...i prva žrtva Saško Gešovski i ono davljenje čuveno - jedna slika
3 koja je obišla svijet - davljenje vojnika na...na...na tenku i tako dalje. To
4 nije, to nisu demonstracije. To je već nešto sasvim drugo.

5 P: U redu. Da li je tačno, možda Vi ne znate, no nije li tačno da Tuđman
6 nije pozivao na nasilje, na takve nasilne činove, on se samo pitao zbog čega
7 ljudi ne izlaze na demonstracije, a to je nešto drugo.

8 O: Ja mislim da je to... svaki iskusan političar bi tako pozvao, znate.
9 Ovaj, vojnik ili policajac ne bi tako rekao, ali političar uvijek svoju osnovnu
10 ideju uvije u nešto, a što znači isto.

11 P: U redu. Dakle, Vi prihvatate da on ustvari se nije... da nije
12 upotrebio te reči, da nije pozvao na nasilje i na nered, već samo da je se
13 pitao zbog čega nisu izašli na demonstracije. Dakle, samo obratite pažnju na
14 reči. Vi kažete, Vi prihvatate da je on to rekao?

15 O: Ja nemam toga teksta šta je on rekô, ali ja se sjećam da je bila
16 velika reakcija u Krajini na njegov govor tada kojeg je održao u Trogiru i da je
17 u armiji, isto tako, da su nastali ovako... zle misli i... i... i zla budućnost
18 se ukazivala u... u državi koja je bila međunarodno priznata članica Ujedinjenih
19 nacija i sve se to dešavalo u jednoj državi. Čudno! Svaka druga država bi
20 drugačije postupila.

21 P: Gospodine, u redu. Gospodine, ako se ne sećate reči koje je on
22 upotrebio, to je sasvim u redu. Da li sam ja to dobro shvatio da se Vi zapravo
23 ne sećate tačno reči koje je on upotrebio?

24 O: Tačno. Ne, samo se smisla sjećam da je bio, ovaj, iritirajući i da je
25 nagovještavao blok/?adu./

26 P: Vi ste to objasnili već više puta do sada. Međutim na kraju pasusa 45
27 Vi takođe pominjete o prikupljanju potpisa, kako ste Vi rekli, za zabranu SDS-a

28
29
30

1 u Šibeniku. Da li Vi, kada tu peticiju pominjete - Vi tu govorite o Jovanu
2 Raškoviću i još nekoliko ljudi, i to je bilo potpisano u avgustu 1991. godine -
3 da li Vi na taj događaj mislite?

4 O: Ja mislim da je to taj događaj. Kod Vas je bio ovdje Branko Popović,
5 mogli ste njega pitati. On je direktno bio ugrožen tada. Marko Dobrijević je
6 sada u Beogradu, Jovana Raškovića na žalost nema, ali ja s...se sjećam toga da
7 su skupljani potpisi, da su oni morali da napuste Šibenik.

8 P: Dobro, hvala Vam, gospodine. Zapravo, o tome su postavljena pitanja
9 gospodinu Popoviću. Ne brinite se zbog toga. Da li se sjećate šta je bilo u
10 peticiji? Da li ste je pročitali? Da li se sjećate formulacija u peticiji?

11 O: Ne. Ja samo znam jer sam dobro poznao ove ljude i s njima sam se
12 često viđao i družio i pričali su mi kako je to bilo i šta je značila ta
13 peticija.

14 P: Ali Vi nikada niste videli peticiju, bar koliko se sećate?

15 O: Ne, nisam vidio. Samo iz njihovih priča i oni su na kraju, vidi se...
16 rezultat je bio da su oni morali napustiti to područje i očito je da je peticija
17 postojala.

18 P: Dobro. Pošto niste vidjeli peticiju, ovako ću Vam postaviti pitanje.
19 Peticija, a to je dokazni predmet, znači, to je... - ne moramo je staviti na
20 ekran, osim ako Vi želite da je pogledate - tu se kaže da su ih ovi ljudi
21 uznemirili, da nisu željeli da ti ljudi budu u njihovoj blizini, ali ne govori

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se o njihovom izbacivanju, niti o tome da im se zabrani da ostanu u Šibeniku,
2 nego samo ono šta je... Da li se sjećate šta je sama peticija tražila i šta je u
3 njoj sadržano? Da li se slažete s ovim što sam rekao ili hoćete da pogledate
4 dokument prije nego što odgovorite na pitanje?

5 O: Pa, volio bi pogledati dokumenat jer ga nisam vidio do sada.

6 P: U redu. Radi se o dokaznom predmetu 939. Pokušavam da brzo postavljam
7 pitanja jer imamo dosta tema koje želim da pokrijem, ali svakako odvojiti ćemo
8 malo vremena da bismo predočili ovaj dokument na ekranu.

9 Ovaj dio koji mene zanima ima naslov: "Peticija protiv predstavnika..."
10 Da li ga vidite?

11 O: Peticija, ne. Početnička plata -

12 P: Peticija protiv predstavnika Srpske demokratske stranke u Šibeniku.

13 O: Nema.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, trebalo bi na vrhu stranice, gore desno...
15 E, sad se vidi. Dobro. Još, još, još dole. E! "Bili bismo srećni da zauvek
16 isčeznete." Šibenik, 22. avgust. Mislim da je to tekst koji se odnosi na
17 peticiju.

18 SVJEDOK: Dobro, sad vidim. Sad vidim.

19 PREVODITELJ: Prevodioci Vas opet mole da se udaljite od mikrofona.

20 SVJEDOK: Dobro, dobro.

21 G. BLACK: [simultani prijevod] Zahvaljujem Odbrani, hvala što ste
22 pomogli.

23 P: A Vas gospodine Dakiću... Prema tekstu ove peticije, gdje se kaže:
24 "Ljudi koji su potpisali peticiju smatrali su se uvrijeđenim i poniženim." I čak

25

26

27

28

29

30

1 se i kaže da bi bili zadovoljni ako oni potpuno i zauvijek nestanu iz njihovog
2 okruženja, ali ona ih doslovce ne istjeruje. Tu se zapravo ništa tako ne kaže,
3 zar ne? U samoj peticiji.

4 O: Gospodine tužioče, ovo nije peticija. Ovo je novinski članak. Prema
5 tome novinar je oblikovao to. Ja sam mislio da ću vidjeti originalnu peticiju.
6 Ovo mi ništa posebno ne govori.

7 P: Gospodine, ovo je iz novina pod imenom *Politika*. Da li Vi kažete da
8 je peticija bila drugačija od ovoga i da ovaj novinski članak ne prikazuje tačno
9 formulacije iz peticije?

10 O: Mi historičari smo tvrdoglavi kada je u pitanju dokumenat, znate. Ovo
11 nije dokumenat za mene. Ovo je proizvoljna, ovaj, tvorevina jednog novinara.

12 P: Da li mislite da je peticija imala drugačiji tekst ili naprosto ne
13 znate? Mislim da ste rekli da niste nikada vidjeli peticiju. Ako ne znate, onda
14 možemo preći na neku drugu temu.

15 O: Nisam je vidio, a ovo za mene nije peticija.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da dalje ne mogu
17 nastaviti sa ovim svjedokom, imajući u vidu odgovore koje sam dobio do sada,
18 tako da ću preći na sljedeću temu.

19 P: Gospodine Dakiću, pogledajte pasus 52 i pasus koji slijedi iza njega
20 u Vašoj izjavi. Tu spominjete niz napada i zločina koje su navodno počinili
21 hrvatska policija i specijalne snage protiv srpskih snaga i srpskih civila.

22 Moje prvo pitanje: 1991. godine su takođe se desili napadi od strane
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskih snaga. Kao što su na primjer policija SAO Krajine, Teritorijalna odbrana
2 i JNA, a to su bili napadi protiv hrvatskih sela. Da li se slažete sa ovim?

3 O: Pa, napada je bilo. Zapravo, ovaj, bilo je s jedne i s druge strane.
4 Ja ne mogu poreći, ovaj, da je bilo zločina. U svakom ratu ima zločina s jedne i
5 s druge strane. Ali ja sam bio predsjednik Državne komisije za ratne zločine i
6 prikupljao sam te podatke. Nažalost, meni su ti podaci... Skupljao sam podatke i
7 jedne, i druge strane - ko je koga ubio i tako. Nažalost, ti podaci su mi ostali
8 u "Oluji" u Kninu i to mi je ž... mnogo žao, tako da sam saznao ovo iz raznih
9 dokumenata poslije i šta se gdje dešavalo na kom terenu i tako dalje.

10 P: Dobro. Prihvatate da je bilo zločina koje su počinile obje strane i
11 to protiv civila - obje nacionalnosti - i protiv civila srpske, i protiv
12 hrvatske nacionalnosti?

13 O: Apsolutno prihvatam to da je bilo zločina s jedne i druge strane, ali
14 samo sa većinske strane daleko više.

15 P: U redu. Kako to da u svojoj izjavi ne spominjete nijedan od tih
16 zločina koje su počinile srpske snage? I izgleda da Vi niste... Ne čini li Vam
17 se da ste, zapravo, dali jednostrano viđenje događaja u Vašoj izjavi? Spominjete
18 samo one zločine koje je počinila jedna strana. Niste rekli ni riječi o
19 zločinima koje je počinila druga strana.

20 O: Ja sam Vam rekao da čitava dokumentacija meni je ostala u Kninu, gdje
21 sam bi..bilježio i jednu, i drugu stranu. Znate, i to mi je vječna... vječna mi
22 je šteta to.

23 Ali, ovaj, ja sam najviše dao u ovoj izjavi... zločine prikazao one
24 strane koja je dakle većinska strana, koja nije imara... nije imala ama baš
25 nikakvog razloga, nikakvog razloga da taj narod tako drastično, drastično da ga

26

27

28

29

30

1 uništava. Do dana današnjeg se taj narod uništava i genocidni pohodi još traju.

2 P: Gospodine, prekinut ću Vas. Nekako ste uspjeli da zapamtite zločine
3 protiv Srba iako je dokumentacija ostala u Kninu. Kako to da se niste sjetili
4 ili niste uvrstili u svoju izjavu zločine počinjene protiv Hrvata?

5 O: Znao, ja sam bio daleko od prve linije. Ja sam bio u pozadini i ja
6 sam pratio šta se dešava najviše iz televizije, iz štampe i tako. Nisam išao na
7 prve borbene linije. Ovaj, ja nisam nigdje... nigdje nisam išao tamo gdje
8 se...gdje se pucalo, gdje se ubijalo i tako dalje, ali sam vidio poslije
9 rezultate toga... tog... toga.. toga..zločina, znate pa sam onda to bilježio i,
10 kažem, dokumentacija mi je ta ostala. A sigurno da mi je bila dostupnija ova
11 strana, ovaj, koju su... Hrvati upali pa napravili zločin, ne znam ja, u
12 Ogulinu, u sun... slušao sam mnogo o Sisku, o...o...o Slavoniji i tako dalje.
13 Ali ja ne odustajem od toga i kažem da je zločina bilo i na jednoj i na drugoj
14 strani...

15 P: Prekinut ću Vas, gospodine.

16 O: ...i nijedan narod nije odgovoran za to.

17 P: U redu. Vi kažete da niste bili na linijama tamo gdje su se vodile
18 borbe, da niste odlazili tamo gdje se pucalo i gdje se ubijalo. Da li onda treba
19 da zaključim da svi materijali koje ste pribavili o zločinima koje su počinile
20 hrvatske snage protiv srpske policije, da je to nešto o čemu Vi nemate nikakvih
21 vlastitih saznanja. Vi nemate direktnih saznanja o tim događajima nego ste možda
22 o tome nešto pročitali u štampi, ili ste to čuli iz drugih izvora, ali nemate
23 vlastitih saznanja. Da li sam u pravu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Bio sam u Medačkom džepu, znate. Tu sam odmah poslije operacije išo,
2 p...predstavnicima ovi... ovaj UNPROFORA, i bio sam u toj delegaciji i tamo sam
3 vidio da ono što Jean-Claude kaže: nema ni ptice žive tamo, ni životinja, a
4 kamoli ljudi, i tako. To sam vidio to, a inače ovo sam ja sakupljao iz
5 dokumenata, iz dokumenata sam pratio.

6 P: Dobro. Takođe ste imali, zaključujem, pristup dokumentima u kojim ser
7 govori o zločinima koje su počinile srpske snage nad Hrvatima, ili pak niste
8 imali pristup tim dokumentima?

9 O: Nisam imao pristup tim dokumentima.

10 P: Rekli ste da su i srpske snage činile zločine. Kako ste saznali za
11 njih? Možete li nam dati neke primjere o onome o čemu govorite?

12 O: Pa, gledajte. Ja znam da na različitim terenima Krajine bila je
13 različita situacija mnogo. Rečim... Recimo u dalmatinskom tom dijelu, vidio sam
14 mnogo razrušenih hrvatskih kuća, ovaj i... i... i znam da se... da se i tu
15 svašta dešavalo, je li, ali, ovaj, tek kasnije vidio sam koliko su...koliko su
16 hrvatske snage napravile zla nad drugim narodom. To je bio jedan košmar u kojem
17 je teško... ustvari, sam Tuđman je rekao da njemu rat treba i to se tako onda i
18 odvijalo, a...

19 P: Gospodine!

20 O: Molim Vas da imate obzir -

21 P: Prekinut ću Vas. Vi se stalno vraćate na ono šta su uradile hrvatske
22 snage, a ja sam htjeo da se usredsredimo na ono što su počinile srpske snage.

23 Da li imate ikakvih konkretnih primjera o zločinima koje su počinile
24 srpske snage ili nemate?

25

26

27

28

29

30

1 O: Konkretnih primera nemam. Nemam konkretnih primera, ali sam slušao o
2 njima, mislim kao i o drugima. Nisam -

3 P: U redu, shvatam Vaš odgovor. Hvala Vam.

4 U pasusima 59 i 60, a možda i 61, Vi spominjete zločine protiv Srba u
5 zapadnoj Slavoniji u jesen 1991. godine. Ali ja zaključujem da Vi u to vrijeme
6 niste bili u zapadnoj Slavoniji i o tome nemate vlastitih saznanja, nego ste o
7 tim zločinima saznali od drugih ljudi, odnosno na druge načine. Da li sam u
8 pravu?

9 O: O zločinima je u zapadnoj Slavoniji pisao mnogo doktor Vojin Dabić i
10 u njegovoj knjizi imaju svi podaci o tome, o stradanju 18 srpskih sela. To je
11 bilo ve... prvo masovno etičko čišćenje Srba iz Hrvatske koje se desilo krajem
12 1991. godine.

13 A odlazio sam kasnije u brojna mjesta istočne Slavonije pa sam tamo isto
14 tako i u Dalju bio i saznao za zločine koji su se desili u Dalju, i tako.
15 Neosporno je da su se zločini desili.

16 P: Ja sam trenutno usredsređen na zapadnu Slavoniju, pa Vas molim da
17 usredsredite svoj odgovor takođe na zapadnu Slavoniju. A da li su u knjizi
18 Vojina Babića bili i dokazi o zločinima?

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1   Dakle da li je ta knjiga Vojina Dabića o zločinima sadržala informacije
2 i o zločinima počinjenim protiv Hrvata u zapadnoj Slavoniji tokom 1991. godine
3 ili je ona isključivo o žrtvama srpske nacionalnosti?

4   O: Da. On je jedan istraživač, ovaj, profesor na fakultetu u Beogradu i
5 izdao je tu knjigu. I ja sam se služio tom njegovom knjigom pri saznanju šta se
6 to desilo u zapadnoj Slavoniji. A Vi sigurno znate šta se, kakav se egzodus
7 desio Srbima zapadne Slavonije krajem 1991. godine.

8   P: Gospodine, izgleda da... Da li ste shvatili moje pitanje?

9   O: Pa, jesam. Ja... on ne štedi... Dvojim, Dabić ne štedi ni jednu ni
10 drugu stranu.

11   P: Dakle, Vi kažete: da, u njegovoj knjizi su sadržane informacije i o
12 zločinima protiv Hrvata u zapadnoj Slavoniji. Kako to da niste spomenuli...
13 Izvolite, nastavite. Odgovorite na pitanje.

14   O: Pa, nisam spomenuo, jer se zločini u zapadnoj Slavoniji nad Hrvatima,
15 ja ih o...i... zapravo Vojin Dabić je dao naznačiti da je bilo i s jedne, i s
16 druge strane, ali ono što se Srbima desilo u zapadnoj Slavoniji, to... to se ne
17 može uopšte uspoređivati sa onim šta je bilo, ovaj, Hrvatima jer su Srbi potpuno
18 etnički očišćeni iz 18 sela. To je prvo veliko etničko čišćenje. Dakle, Srbi su
19 bili žrtva u zapadnoj Slavoniji.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste znali da su u Voćinu od avgusta do septembra 1991. godine
2 Srbi bili maltretirani i da su bili masakrirani?

3 O: U Voćin sam odlazio 1990. godine. Kasnije nisam odlazio u Voćin i
4 poznavao sam mnoge ljude, ali -

5 P: Da li ste onda znali za te zločine koji su počinjeni protiv Hrvata?

6 O: Ne, nisam znao.

7 P: Da li ste znali da su Hrvati ubijeni u periodu od ljeta do oktobra
8 1991. godine u mjestima kao što su Donji Čavli, Četovac /u engleskom
9 transkriptu: "Četekovac"/, Balinci, Bačin, /u engleskom transkriptu: "i
10 Bujice"/.

11 PREVODITELJ: Ispravka prevodioca, zbog izgovora nisam mogla da razumijem
12 tužioca.

13 P: Da li ste čuli za ubistva Hrvata u to vrijeme u zapadnoj Slavoniji?

14 O: Nisam čuo.

15 P: Da li ste znali da su civili hrvatske nacionalnosti zatvarani u
16 mjestima za zatočavanje i maltretirani u Bujicama i u Staroj Gradiškoj?

17 O: Nisam nikada čuo za to, nikada.

18 P: A sada ću Vam skrenuti pažnju na pasus 61, u kojem kažete da je
19 141.000 Srba protjerana iz hrvatskih gradova u kojima nije bilo ratnih dejstava.
20 Na koji vremenski period Vi mislite u tom pasusu?

21 O: Mislim na čitav vremenski period u toku rata. Postoje egzaktni podaci
22 u komesarijatu za izbjeglicu... izbjeglice u Srbiji. Ja sam popis izbjeglica iz
23 1996. godine, gdje piše odkud je ko do...došao izbjeglica, gdje je živio i tako
24 dalje. I onda sam vršio istraživanje, znate. I 141.887 Srba je protjerano iz
25 hrvatskih gradova gdje rata nije bilo.

26

27

28

29

30

1   Znate, to je suština prošloga rata. Dakle, proterani su samo zato, ne
2 što su se bunili protiv države, nego zato što su Srbi. Ja postavljam pitanje
3 zašto je iz Rijeke protjerano 5.100 Srba, zašto je iz Pule protjerano nekoliko
4 stotina, zašto iz Varaždina, zašto iz Zagreba, gdje rata nije bilo, i tako
5 dalje. I to je najveći udarac srpskom narodu u Hrvatskoj jer je protjerana
6 inteligencija, srpska, iz gradova, a narod bez inteligencije je sakat i ne može
7 da živi. I ti ljudi... njima su sad oduzeta stanarska prava i ne mogu se vratiti
8 više.

9   P: U redu, hvala Vam. Malo ste se udaljili od mog pitanja, ali hvala na
10 odgovoru.

11   Vi ste spomenuli... Nije mi jasno - možete li precizirati? - šta je Vaš
12 izvor za ovu brojku. Mislim da ste ga negdje spomenuli, ali mi nije jasno.
13 Dakle, kažite koji je to izvor na koji se pozivate, na osnovu kojeg ste došli do
14 ove brojke.

15   O: To je izvor... "Popis izbjeglica u Srbiji i Crnoj Gori" izvršen 1996.
16 godine. To su samo oni koji su u Srbiji i Crnoj Gori, a koliko ih je protjerano
17 u Republiku Srpsku, koliko u Ameriku, koliko u zapadne zemlje, to je onda daleko
18 povećava još broj tih protjeranih Srba iz hrvatskih gradova gdje rata nije bilo.

19   P: Kad već o tome govorite, nije li tačno da je čak i ta brojka od
20 141.000 pretjerivanje, da se zapravo radi o mnogo manjim brojkama od ove?

21   O: Ne, gospodine tužioče. Daleko većoj brojci... daleko veća brojka je u
22 pitanju jer se ovo odnosi samo na one koji su došli na teritorij Srbije i Crne

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Gore, a ostali u tome spisku nisu. Dakle, radi se sasvim sigurno o još
2 dvadesetak-30.000 ljudi koji su protjerani iz hrvatskih gradova. Egzaktan je
3 podatak ovo što Vam ja kažem, jer ja sam ga objavio u svojoj knjizi.

4 P: Kada ste tu brojku prosljedili Odbrani, da li se sjećate? Kada ste
5 im ponudili to kao informaciju?

6 O: Pa, ne sjećam se. Ja sam se mnogo puta susretao sa advokatom, ovaj,
7 koji... s kojim sam radio i u toku prošle, i početkom ove godine u toku ljeta, i
8 tako dalje. Nalazili smo se i te podatke sam... i on je gledao moju knjigu, u
9 mojoj knjizi su ti podaci objavljeni.

10 P: Dobro. Shvatam da možda teško da mi kažete tačan datum. Da li sam
11 onda ipak dobro razumio, mislite da je to bilo prošle godine ili početkom ove
12 godine?

13 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da"./

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja se ovim bavim jer to je
15 brojka koja nikada nije predložena nijednom svjedoku tužioca, čak ni onima koji
16 su svjedočili o zapadnoj Slavoniji.

17 P: Posljednje pitanje: to su Srbi koji su otišli iz Hrvatske?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Jedna primjedba na konstataciju kolege tužioca posle
19 odgovaranja svedoka da ta brojka nije predložena. Ta brojka je više puta
20 predložena od strane Odbrane, ukazivanjem na izveštaj generalnog sekretara Saveta
21 bezbednosti podnet u maju 1993. godine, gde se govori o ukupnoj cifri od 251.000
22 proteranih Srba. I u /nerazgovijetno/ su se kolege iz Tužilaštva bavile tom

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rezolucijom. 251.000 ukupno sa teritorije Hrvatske van Krajine, a svedok sada
2 govori o Srbima proteranim iz gradova Hrvatske, o 141.000 ljudi koji su samo
3 našli utočište kao izbeglice u Srbiji i Crnoj Gori.

4 SVJEDOK: Jeste.

5 G. MILOVANČEVIĆ: A objasnio je da je mnogo veći broj onih koji su u
6 Evropi, u Americi, u Bosni i Hercegovini i širom belog sveta.

7 Dakle, ova primedba, odnosno opservacija kolege tužioca da ova cifra
8 nije predočena svedocima je netačna jer je to predočavano kao izveštaj Savet
9 bezbednosti iz maja 1993. I radi se o cifri od 251.000 ukupno.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black?

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, razgovaralo se o 251.000, a
12 ne o brojci od 141.000 iz gradova gdje nije bilo ratnih dejstava. To je odvojena
13 brojka i biće mi drago ako može kolega da me uputi na vrijeme kada je to
14 predočeno nekom svjedoku tužioca, ali koliko sam ja mogao da utvrdim, ne. Mislim
15 da postoje značajne razlike između te dvije brojke tako da ostajem kod onoga što
16 sam već rekao.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, šta kažete?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, teško mi je sada da kažem na toj i toj
19 strani transkripta. Mislim da kada je još bio gospodin Kirudja, pominjana je ta
20 cifra i u toku ispitivanja svedoka Tužilaštva. I ponovo ukazujem, svedok je
21 danas govorio o popisu prognanih Srba iz hrvatskih gradova, van područja sukoba,
22 o popisu koji je izvršen 1996. i u Srbiji je njih nabrojano 141.887, a objasnio
23 je da je mimo tog broja koji se nalaze u Srbiji i Crnoj Gori proterano još

24

25

26

27

28

29

30

1 nekoliko desetina hiljada ljudi. Dakle, cifre su apsolutno identične.

2 Ali sad ne rezimiramo slučaj. Ja sam samo ukazao na jednu konstataciju
3 tužioca koja mislim da nije bila u skladu sa onim što imamo u spisima.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Ako dozvolite, časni Sude... to je bila
5 opservacija o kojoj možemo kasnije da razgovaramo i biće mi zadovoljstvo da
6 nastavim, a to možemo ostaviti za kasniju fazu kada se budu iznosile
7 argumentacije.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vijeće mora da odluči o prigovoru, a
9 to je da se prigovor odbacuje.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Izvinjavam se što sam
11 Vas prekinuo.

12 P: Poslednje pitanje na ovu temu, gospodine Dakić, a to je pitanje onih
13 koji su bili prognani: da li sam u pravu kad kažem da su od Srba koji su otišli
14 iz hrvatskih gradova, mnogi to uradili iz straha od onoga što su im u glave
15 uvrtili njihovi lideri koji su bili Srbi, koji su se permanentno pozivali na
16 ustaše, na genocid u Drugom svjetskom ratu, koji su hrvatsku Vladu iz 1990-ih
17 upoređivali sa fašističkom vladom iz Drugog svjetskog rata? Strah je bio, taj
18 kojim su srpski vođe pokrenuli i prouzrokovali... naveli neke Srbe da odu. Da li
19 sam u pravu?

20 O: Pa, u svakom slučaju da je u pitanju i strah, ali ako Vama na stanu
21 dođe - ne znam ja - oznake jedan, dva, tri krstića, i tako dalje, i onda se
22 kaže, jedan krstić znači ubiti domaćina, dva krstića ubiti... ubiti sve članove

23

24

25

26

27

28

29

30

1 muške porodice u porodici i treće, tri krstića pobiti sve. I to se onda pročuje
2 po gradu i šta su ljudi mogli. Ljudi su, ovaj, morali napuštati gradove.
3 Ostajali su bez posla i jednostavno su protjerani, dakle iz gradova gdje rata
4 nije bilo. Oni koji su ostali, moja sestra na primjer ostala je u Karlovcu i
5 njen suprug, ja takav život ne bi nikad prihvatio da takav život proživim u
6 gradu za vrijeme rata u Hrvatskoj i mnogo sam srećan što nisam to doživio.

7 P: Gospodine, jedino pitanje koje sam ja hteo Vama da postavim ustvari
8 je, nije li istina da je taj strah o kome ste Vi govorili, bar delimično bio
9 posledica te retorike, propagande koju su koristili srpski rukovodioci u to
10 vreme. Da li se Vi slažete sa tim ili se ne slažete?

11 O: Ne znam. Srpski retoričari tada nisu tražili da se napuštaju gradovi,
12 znate. Zašto? Ali jednostavno osjećaj nesigurnosti, potpune nesigurnosti... Moj
13 prijatelj Ivošević, čuveni carinik, on je... njega su doveli u policijsku
14 stanicu u Zagrebu - poznata ličnost - jednostavno saslušali ga i kad se vraćao
15 nazad, sasuli su mu rafal u policijskoj stanici u leđa. Porodica Zec - Vi ste
16 čuli sigurno za tu... za te slučajeve - pa bezbroj neistraženih slučajeva.
17 Velik... ovaj, visoke peći u Sisku su bile pune Srba, znate, ovaj, jedno vreme,
18 i tako.

19 P: Gospodine, da Vas prekinem. Vi se udaljavate od mog pitanja, a
20 imaćemo prilike da o tome govorimo kasnije ili će možda branilac da Vam postavi
21 pitanje o tim temama.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Dakle, časni Sude, ovo bi sad bio
2 trenutak za pauzu. Da li ćemo se držati one uobičajene?
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, u redu, sada je pauza.
4 Nastavljamo sa radom u 12.30h.
5 ... Početak pauze u 12.02h
6 ... Sjednica nastavljena u 12.31h
7 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim ustanite.
8 Izvolite sestti.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Black.
10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.
11 P: Gospodine Dakiću, sada ćemo nastaviti. Molim Vas pasus 65 Vaše izjave
12 i samo kratko. Pogledajte poslednju rečenicu. Ona me interesuje. Vi kažete da
13 Milan Martić se nije protivio ovom planu, misleći pri tom na Vanceov plan.
14 Nije li tačno, gospodine, da je Martić u početku se protivio Vanceovom
15 planu, međutim da se onda predomislio negde otprilike u januaru 1992. godine I
16 od tada je javno podržavao Vanceov plan. Međutim, prvobitno, on se protivio tom
17 planu, je li tako?
18 O: Ne znam da li se protivio planu, ali ja znam da kada je bilo ono oko
19 donošenja Vanceovog plana da je on bio na strani onih koji su podržavali Vanceov
20 plan za razliku od Babića i mnogih drugih.
21 I ja sam tada pisao o Vanceovom planu i u dva članka koja sam objavio
22 rekao sam da postoje određene zamke, mali da je on prihvatljiv ukoliko se još
23 nešto doda i popravi Vanceov plan.
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Izvinjavam se što sam Vas prekinuo. Nije potrebno da o ovome detaljno
2 razgovaramo. Samo sam hteo da čujem Vaše mišljenje odnosno Vaš stav o tome da li
3 je Martić se prvobitno tome protivio, a Vi kažete da ne znate da li se on
4 prvobitno protivio planu, prema tome, to je dovoljno. Možemo nastaviti. Idemo na
5 sledeći pasus.

6 Vi tu kažete da su istinske namere hrvatskog rukovodstva mogle da se
7 videu jednoj izjavi za koju Vi kažete da ju je dao Stjepan Mesić u decembru
8 1991. godine u kojoj je on navodno rekao: "Mislim da sam svoj zadatak ispunio.
9 Jugoslavija više ne postoji."

10 Ti znakovi navoda koji se nalaze u Vašoj izjavi, da li Vi tvrdite da su
11 to bile tačne reči Mesića ili da se sećate tačnih reči koje je Mesić upotrebio?

12 O: Pa smisao je sasvim... takav. Ja ne mogu tvrditi da je tačno... da je
13 baš tačno -

14 P: U redu, gospodine. U redu, hvala Vam, samo sam hteo da to pojasnimo.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, ali sada bih ja hteo da to jasno
16 razumem. Da li onda to treba da bude, da li treba da se brišu ti znakovi navoda
17 jer ono što je danas rekao, naime, ako se citira, to moraju biti tačne reči
18 govornika.

19 SVJEDOK: Pa na žalost, ja sam to odnekuda prepisao, znate. Da li iz
20 novina ili odnekuda i zato sam stavio pod navodnike, a sad se ne mogu sjetiti od
21 kuda. A tačno ima... ima njegova izjava. Toliko je puta objavljeno ovo...ova...
22 ove rečenice su toliko puta javno objavljene.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da. No moje pitanje je vrlo
24
25
26
27
28
29
30

1 jednostavno. Pošto Vi ne znate da li su to njegove tačne reči, onda bi trebalo
2 da se brišu ti znakovi navoda. Da li je moj zaključak tačan?

3 SVJEDOK: Slažem se, slažem se s Vama. Mogu se zbrisati navodnici.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

6 P: Gospodine, imam nekoliko pitanja o onome što ste Vi naveli kao
7 suštinu ove teme. 1991. godine, Mesić je trebalo da postane predsednik
8 Predsedništva SFRJ, međutim, srpski članovi tog Predsedništva su blokirali
9 njegov izbor dok međunarodna zajednica nije izvršila dovoljno jak pritisak i on
10 na kraju bio izabran za člana Predsedništva. Da li sam ja... Da li je to tačno?

11 O: Tačno je da je srpska strana bila početno protiv izbora Mesića -

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, prigovor na deo pitanja u kome kolega
13 tužilac kaže da su "srpski predstavnici blokirali izbor Mesića u Predsedništvo."
14 Srbija je imala jednog člana u Predsedništvu. Molio bih da kolega bude
15 precizniji. Dakle, Predsedništvo je se sastojalo od predsednika svake republike
16 i plus dve pokrajine iz Srbije. Srbija je imala samo jednog člana.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Pa i ja mogu zatražiti od svedoka da nam
19 malo razjasni ovo. Mislim da sam rekao srpski članovi... ne verujem, nisam
20 pokušavao ništa da ovde ustvrđim, samo sam ustvari postavio pitanje svedoku i

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokušao da od njega dobijem odgovor tako da i meni samom bi dobro došlo da mi
2 ovo bude jasnije, časni Sude.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li prihvatate prigovor ili ga
4 osporavate.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Prihvatam ga i ja ću sada preformulisati
6 svoje pitanje.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, hvala.

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vama, časni Sude.

9 P: Svedoče, ko je u Predsedništvu SFRJ, koji su članovi, ako se sećate,
10 se protivili Mesićevom izboru, prvobitno?

11 O: Pa to, znate, to je bilo... Obično se rješavalo na zatvorenim
12 sjednicama i to u javnost zbog naroda to u javnost nije...nije baš dosegalo, ali
13 Predsedništvo kao cjelina je se odupiralo da Mesić dođe jer su bili za Stipu
14 Šuvara kojeg su smatrali daleko prihvatljivijim čovjekom. Doktora, dakle, Stipu
15 Šuvara su tražili da bude on i dalje član Predsedništva.

16 P: Gospodine, ovo je bilo vrlo važno, a ljudi o tome nisu znali.
17 Međutim, to je bilo u štampi, nije bila nikakva tajna da postoji protivljenje
18 izboru Mesića, zar ne?

19 O: Možda je negdje i objavljeno. Ja nisam primjetio da je objavljeno baš
20 koji su bili protiv, nego cjelina kao Predsedništvo nisu prihvatili Stipu Mesića
21 za člana.

22 P: U redu. Ako ne znate, možete reći da ne znate. A sada ću Vam
23 postaviti nekoliko konkretnih pitanja.

24 Hrvatska nije bila protiv Mesića za člana Predsedništva. Hrvatska je
25
26
27
28
29
30

- 1 njega podržavala u tome. Da li znate?
- 2 O: Pa, svakako da ga je Hrvatska podržavala, sasvim sigurno.
- 3 P: U redu. A i Slovenija ga je podržavala, je li tako?
- 4 O: Mislim da i Slovenija nije imala ništa protiv... proti... U pitanju
5 je bila Srbija, u pitanju bile su pokrajine i Bosna u to vrijeme.
- 6 P: U redu. Srbija, uključujući i dve pokrajine i Bosna, a takođe i Crna
7 Gora je bila protiv Mesića, je li tako? Da li znate?
- 8 O: Mislim da je i Crna Gora. Logično bi bilo, mislim.
- 9 P: U redu. A to protivljenje... usled tog protivljenja, Mesić nije
10 postao predsednik Predsedništva sve do juna 1991. godine, je li tako?
- 11 O: Tako je.
- 12 P: Do decembra 1991. godine, Hrvatska i Slovenija su objavile i
13 primenile svoju secesiju iz Jugoslavije, je li tako?
- 14 O: Pa, koliko su mogle. One su još uvijek bile zvanično u saveznoj
15 državi, ali postojale su odluke njihovih organa i bio je referendum, referendumi
16 su bili i tako dalje. One se nisu smatrale dijelovima SFRJ, iako, formalno-
17 pravno, još uvijek su bile do međunarodnog priznanja.
- 18 P: U redu. Ne želim da ulazim u to u ovom trenutku. No praktično
19 govoreći, u decembru 1991. godine SFRJ više nije postojala, je li tako, ne u
20 onoj formi u kojoj je ranije postojala?
- 21 O: Ona je još uvijek postojala na papiru, tako da kažem, ovaj, država
22 SFRJ još do proglašenja Savezne Republike Jugoslavije faktički živi, al' bez
23 ovih republika koje su međunarodno priznate.
- 24 P: U redu, ali u praktičnom smislu, praktično govoreći, ne ono što je na
25 papiru već kako je to izgledalo u praksi, u decembru 1991. godine ni
26 Predsedništvo SFRJ više nije funkcionisalo, je li tako?
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Da, postojalo je takozvano "krnje Predsedništvo", znate. Tako su ga
2 zvali u narodu, "krnje Predsedništvo", bez predstavnika Slovenije, bez
3 predstavnika Hrvatske, i ono je tako funkcionisalo do stvaranja nove države na
4 prostorima Srbije i Crne Gore. Tu je bio Jugoslav Kostić, pa... bili su
5 predstavnici dugo... duže vre... Bosne, jer Bosna još nije ratovala, i
6 Makedonije.

7 P: U redu. Hvala Vam na tom objašnjenju. Razlog zbog čega sam Vas pitao
8 sve ovo jeste da bih uveo ovo što ću sada reći: Vi možda znate da su gospodinu
9 Mesiću postavljena pitanja o ovoj izjavi i to pred ovim Krivičnim sudom, i to
10 2002. godine. I on je rekao da nije imao nikakve loše namere kada je to rekao,
11 već prosto kada se on vratio u Beograd, odnosno, kada se vratio iz Beograda u
12 decembru 1991. godine, Jugoslavija više nije postojala i njegova funkcija kao
13 predsednika u Predsedništvu više nije imala nikakvog smisla. I da je on to hteo
14 da kaže kada je upotrebio ove reči. Da li Vi to prihvatate ili to osporavate?

15 O: Ja mislim da ipak stoji ono što sam ja ovde napisao, smisao onaj
16 kojeg sam ja napisao i jer to je poznata je, poznata rečenica, znate iz onoga
17 vremena i ja mislim da je to burno pozdravljeno kad je rekao u hrvatskom Saboru.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kad se vratio u Zagreb.

2 P: No da li Vi još uvek mislite da je to ukazivalo na nameru da se
3 Jugoslavija rasturi, dakle, da li mislite da je on to rekao u nameri da
4 Jugoslaviju rasturi, ili je njegova... dakle da li je to namera koja se krije
5 iza ovih reči ili prihvatate ono tumačenje koje sam Vam ja ovde izneo?

6 O: Mislim da je namjera jer je on pripadao stranci koja je svim
7 sredstvima radila na razbijanju savezne države, ovaj, dakle, to je ustvari
8 uzvrš... izvršen je zločin protiv mira. Vi kao pravnici znate: razaranje jedne
9 države na ovakav način je zločin protiv mira.

10 I mislim da je on, ovaj... da...da...da je to prilog razbijanju države i
11 stvaranja Republike Hrvatske na što hrvatski narod ima pravo, ja im ne zamjeram.
12 Ali ne na ovaj način.

13 P: U redu. Hvala Vam. Samo sam čekao za kraj prevoda, zbog toga sam na
14 trenutak napravio pauzu. Hvala Vam.

15 Idemo sada na pasus 69, moguće da se ovo pominje i u drugim pasusima.
16 Radi se o temi kršenja prekida vatre. Vi pominjete kršenje prekida vatre u
17 Hrvatskoj, odnosno, u decembru 1991. i 1992. godine. Imam samo jedno usko
18 pitanje. Bilo je kršenja primirja i od strane srpskih snaga, i to počev od
19 avgusta 1991. godine, pa sve do jeseni i do 1992. godine. Zar to nije tačno?

20 O: Pa, znate što? Srpske snage tada - uglavnom Jugoslavenska narodna
21 armija - ona je sklapala sporazume o miru, i tako. Ja nisam primijetio da su

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 srpske snage kršile primirje. To je bila subordinacija komandovanja, ovaj, iz
2 Beograda, i tako. I kada se potpiše primirje onda se ta strana pridržavala toga,
3 ali Hrvatskoj nikada nije odgovaralo jer Vi znate da je Tuđman izjavio da je rat
4 Hrvatskoj bio potreban i uvijek je podgrijavao tu ratnu opciju.

5 P: U redu, gospodine. Molim Vas, zamoliću Vas ako možete da malo kraće
6 odgovarate. Vi se odgovorili na moje pitanje već kada ste rekli: "Ja nisam
7 primijetio da su srpske snage kršile prekid vatre." Potrebno je da, a ukoliko je
8 to moguće, ja završim sa svojim ispitivanjem danas, da prođemo kroz ova pitanja
9 brzo.

10 Molim Vas, pogledajte sada pasus 84 Vaše izjave. Tu kažete da je u maju
11 1992. godine izgledalo... Oprostite, samo da proverim da li imam pravi broj
12 pasusa. Da, u paragrafu 84 kaže se da je u maju 1992. godine izgleda da je
13 Hrvatsku osokolio prijem u članstvo UN-a da čini zločine.

14 Da li možete da mi objasnite, molim Vas, kako to mislite da prijem u
15 Ujedinjene nacije je ohrabrivao, odnosno, sokolio Hrvatsku da čini krivična
16 dela, odnosno zločine?

17 O: Izvinjavam se, ali to u mom, ovaj, materijalu nije pod 84.

18 P: Pa, ja ću Vam pomoći. To se, ustvari, nadovezuje na paragrafe 82 i 83
19 i tu možete videti datum. Vi tu govorite o povlačenju JNA u maju 1992., a zatim
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kažete: "Nekoliko dana kasnije hrvatska artiljerija je gađala Knin i civilne
2 ciljeve u gradu." I zatim kažete: "Izgleda da je Hrvatsku osokolio prijem u
3 članstvo UN-a da počini ovo." I ustvari, to je to na šta sam se ja usredsredio.
4 Hteo bih sada da objasnite kako ste Vi to mislili da su Ujedinjene nacije
5 osokolile Hrvatsku da vrši napade na civilne ciljeve.

6 O: U svakom slučaju da je priznanje Hrvatske od strane UN-a, da je za
7 Hrvatsku značilo mnogo. Za ono za što se ona borila, za svoju samostalnost i to
8 joj je davalo sasvim sigurno snagu da nastavi sa svojim -

9 Iako to međunarodno priznanje po mom mišljenju je brzopleto napravljeno
10 - i nije ga trebalo tako brzo, posebno Bosnu i tako, što je razgaralo rat i
11 dalje. I ja ostajem kod toga da je to osokolilo Hrvatsku i da je mogla sad
12 dalje... da je to bio jedan temelj sad, međunarodni temelj da može dalje da
13 provodi svoju... svoju... svoju... politiku.

14 P: U redu. Vi ste govorili o politici, priznavanju i tim pitanjima.
15 Mislim da nije potrebno da u to ulazimo, no ako... sasvim je jasno... Vi ovde
16 sasvim jasno kažete da je to osokolilo Hrvatsku da ovo počini i pri tom mislite
17 na napade na civilno stanovništvo - kada govorite o artiljeriji na primjer koja
18 je gađala civilne ciljeve u Kninu. Da li biste hteli sada da izmenite možda
19 formulaciju toga kako ste dali u izjavi ili ostajete pri tome da je UN osokolio
20 napade na civile?

21 O: Pa, ja ne bi rekao da je UN osokolio Hrvatsku, nego to je u Hrvatskoj
22 tako shvaćeno, znate, da je to podrška. Oni su to shvatili kao podršku da mogu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nastaviti dalje sa svojim planovima.

2 P: U redu.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, Vi ustvari hoćete da
4 kažete da je Hrvatska time bila ohrabrena.

5 SVJEDOK: Da, to je bilo veliko ohrabrenje. Međunarodno priznanje - pa
6 veliko ohrabrenje za Hrvatsku.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

8 P: Gospodine, da bi bilo sve jasno, ustvari Savet bezbednosti
9 Ujedinjenih nacija je osudio zločine protiv civila koje su vršile obe strane. Je
10 li tako?

11 O: Svakako. Savet bezbednosti je uvijek osuđivao zločine na svim
12 stranama.

13 P: U redu. I posebno u nekoliko navrata, Savet bezbednosti je takođe
14 vrlo konkretno izrazio svoje negodovanje zbog nekih vojnih operacije Hrvatske,
15 naročito onih koje su imale za posledicu civilne žrtve. Savet bezbednosti ih je
16 osudio i nije odobravao takve činove, je li tako?

17 O: Nije, nije. Nije odobravao zločine nikada i dao podršku onome ko čini
18 zločine.

19 P: Tako je. I ne samo da ih nije odobravao, on je se javno izjasnio i
20 osudio više napada koje su izvršile hrvatske snage. Savet bezbednosti je javno
21 rekao: "Mi to ne odobravamo. Mi to osuđujemo." Jesam li u pravu?

22 O: Vi Ste u pravu, ali samo poslije toga trebalo je neku intervenciju
23 napraviti da se vrate na polazne položaje, da ih se prisili da rat ne koriste,
24
25
26
27
28
29
30

1 ovaj, za, ovaj, tuđe - ja bih rekao - teritorije, i tako dalje, koje ne drže pod
2 svojom kontrolom jer je to bilo zaštićeno područje Ujedinjenih nacija. I malo
3 blago se i gledalo kroz prste Hrvatskoj kada bi učinila... ovo... Miljevački
4 plato i druge... druga područja kad su bila u pitanju.

5 P: U redu. Idemo dalje. Izvinite što sam Vas prekinuo, ali samo hoću da
6 pređem na sledeću temu, a to je široka tema pregovora. Vi to pominjete u
7 paragrafima 86, 90, 91, 93 i na još nekim mestima. Gospodine, nisam li u pravu
8 da je zapravo stvarna, suštinska prepreka pregovorima i mirnom rešenju sukoba u
9 Hrvatskoj to što je srpska strana stalno zapravo odugovlačila i uporno odbijala
10 da prihvati bilo kakvo rešenje ukoliko ono nije bilo nezavisnost. To je ustvari
11 bila glavna prepreka mirovnom rešenju, zar ne?

12 O: Pa ne bih rekao tako da je, nego nije ni ponuđena prava platforma tih
13 pregovora. Hrvatska nije htjela pregovarati, ako se odmah ne kaže da to područje
14 pripada pod Republiku Hrvatsku direktno, i tako. Tako da ja mislim da osim što
15 je kasnije plan Z-4 bio jedan korektan, ovaj, koliko-toliko korektan jedan
16 dokument i moje je lično mišljenje da ga je trebalo prihvatiti. A u ovim svim
17 pregovorima hrvatska strana je uvijek držala se iznad srpske strane. Dakle, kod
18 nas pregovaraju predsjednici ili republike ili... ili predsjednici Vlade, oni
19 šalju neke treće...trećerazredne ljude na pregovore i tako drže, ovaj,
20 diplomatsku, ovaj, inicijativu neprekidno u svojim rukama. Mislim da je trebalo
21 korektnije pristupiti tim pregovorima jer se radilo o predstavnicima dvaju
22 naroda.

23 P: Vi ste vrlo konkretno pomenuli plan Z-4. Milan Martić je odbio da čak
24 i pogleda taj plan, zar ne? U vreme kada je on bio predložen, on uopšte nije

25

26

27

28

29

30

1 hteo da ga razmatra. A razlog koji je dao bio je taj da je on hteo da se produži
2 mandat UN-a pre nego što on uopšte to razmotri, a mandat je zatim produžen, a on
3 nikada nije taj plan nije pogledao. Nikada nije ni razmatrao, niti je bio voljan
4 da razmatra plan Z-4, je li tako?

5 O: Ja sam učesnik svih tih zbivanja i nalazio sam se u Kninu kada je
6 Skupština Republike Srpske Krajine trebala da raspravlja o planu Z-4 i kada se -
7 tvrdim - odgovor tražio iz Beograda. Znae, ja mislim da instanca iznad, ovaj,
8 da je...da je odlučivala da li će se plan Z-4 primijeniti ili neće. A Milana
9 Martića se tu nije puno pitalo da li će prihvatiti plan Z-4 ili neće.
10 Jednostavno, došla je direktiva, kol'ko sam ja vidio išlo se na telefone,
11 razgovaralo se i tako dalje. U pauzama... Skupština je kasnila sat i po vremena
12 kad se raspravljalo o tome i ja mislim da je neko moćniji da je to rekao: "Ne
13 smete, ne smete da ga prihvatite". I ne vjerujem da bi Milan Babić na svoju ruku
14 to takvu odluku donio.

15 P: U redu. Hvala Vam.

16 O: Ja ću Vam potkrepiti. Ako hoćete još. Pre toga, Slobodan Milošević je
17 organizirao jedan sastanak predsednika Skupština Republike Srpske Krajine u
18 Beogradu i rekao je, između ostalog, na tome skupu: "Uostalom, ja imam za sve
19 vas ovde mesta." On je imao neki plan sa Tuđmanom. To oni znaju.

20 P: U redu. Vi ste pomenuli Milana Babića. Međutim, moje pitanje se
21 odnosilo na Milana Martića, no Vi ste dali objašnjenje -

22 O: Izvinjavam se, ja sam mislio na Milana Martića.

23 P: U redu, hvala Vam. Recite mi molim Vas samo da li sam dobro shvatio,
24 protivljenje planu Z-4 Milana Martića je bilo u stvari na osnovu stava Slobodana
25 Miloševića da on ne treba da bude prihvaćen, je li to tačno? Da li su se stvari
26 tako odvijale?

27

28

29

30

1 O: To je moj dojam takav. Ja sam tih dana bio u Kninu na skupštini i
2 znam da je iz Beograda došao nalog - sasvim sigurno - da se ne prihvati plan Z-
3 4.

4 P: Hvala. Još jedno pitanje o pregovorima, pa onda idemo dalje. A ovo je
5 deo moje teze, onoga što ja Vama predočavam, dakle da je srpska strana zapravo
6 odugovlačila u tim pregovorima i RSK je koristila razne taktike, uključujući i
7 to da se tužila kako neki novinari ne mogu da dođu tu da prisustvuju nekom
8 sastanku, ili sličnim stvarima. Dakle, to je sve bilo u nastojanju da se odloži
9 taj proces pregovaranja, je li tako? Da li je to tačno s obzirom na Vaša
10 iskustva?

11 O: Pa odlaganje je, mislim, prije svega štetilo Republici Srpskoj
12 Krajini i srpskom narodu. Odlaganje svako. Rešenje je trebalo tražiti. Ja sam
13 tih meseci pisao predsednicima Vlade da treba hitno da se riješi taj spor i tako
14 dalje, da se rat završi, da... nije izlaz u ratu, i tako. Ali otezanja je sasvim
15 sigurno bilo, ali ne od strane rukovodstva, ja bih rekao, tada Republike Srpske
16 Krajine, nego bile su neke zakulisne igre na širem planu između Beograda i
17 Zagreba.

18 P: U redu. Mislim da možemo da idemo dalje. Samo jedno kratko pitanje.
19 Od 1994. i 1995. godine, Milan Martić je bio predsednik RSK, je li tako?

20 O: Da.

21 P: U redu. Hvala Vam. Samo sam hteo to da potvrdim. Pogledajmo sada
22 paragrafe 86 do 89 Vaše izjave. I mene interesuje samo jedan mali detalj koji
23 želim da razjasnite. Nije potrebno da ulazimo u detalje. Vi pominjete Maslenicu

24

25

26

27

28

29

30

1 i Medački džep. Ti krajevi su bili u takozvanim ružičastim zonama, je li tako?
2 One nisu bile u UNPA zonama, dakle, zaštićenim zonama UN-a, već u ružičastim
3 zonama, jesam li u pravu?

4 O: Pa ja sam shvatio da je nešto... ružičaste zone da imaju drugačiji
5 režim, ali u svakom slučaju, ružičaste zone su spadale pod ingerenciju
6 Ujedinjenih nacija.

7 P: Dobro. A Maslenica i Medak su bili u ružičastim zonama, zar ne?

8 O: Nisam sasvim siguran, al' vjerojatno - kad Vi tvrdite - da je tako.

9 P: U redu. Ako ne znate, nije problem.

10 U pasusu 95 Vaše izjave, dakle, poslednji pasus Vaše izjave, kažete da
11 su incidenti na autoputu Zagreb-Beograd u zapadnoj Slavoniji bili na neki način
12 režirani od strane rukovodstva Hrvatske kako bi se stvorilo opravdanje za
13 operaciju "Bljesak". A u vezi sa time, da Vam postavim neka pitanja o
14 hronologiji događaja kako bi bio siguran da imam pravi redoslijed. Ako ne znate,
15 možete reći. Ako znate, takođe kažite.

16 Da li sam u pravu da je autoput bio zatvoren 24. aprila 1994. godine i
17 da ga je zatvorila RSK, a da je bio ponovno otvoren sljedećeg dana. Da li se
18 sećate toga? To je bilo nedelju dana prije operacije "Bljesak", ako Vam to može
19 na neki način pomoći da to stavite u kontekst.

20 P: Pa znate što, ako se neko priprema za agresiju, ako se neko priprema
21 za vojnu operaciju, onda uvijek je bilo u ratovima, ja kao historičar to znam, da
22 se tražio povod. I zgodna je prilika bila na autoputu da se to iz...izaziva,
23 znate.

24

25

26

27

28

29

30

1 To je sasvim logično.

2 P: Dobro. Mislim da ste to rekli i u izjavi. A sada hoću da Vam postavim
3 neka konkretna pitanja o hronologiji. Molim Vas za malo strpljenja. Odgovorite
4 na to ako možete. Tačno je, zar ne, da je 24. aprila 1995. godine bio zatvoren
5 autoput od strane RSK, a da je onda ponovno otvoren sljedećeg dana? Da li je
6 tačno?

7 O: Da. Donesena je odluka o privremenom zatvaranju autoputa, pa je onda
8 opet otvaran, pa... i onda desili se oni nemili događaji... pucanje na...
9 ubistvo onoga jednoga Srbina, poslije pucanje na kombi u kome su bili Hrvati, i
10 tako dalje, tako da je to bio kao povod već pripremljene operacije na zapadnu
11 Slavoniju.

12 P: Mislim da Vi mislite na događaje koji su se desili 28. aprila, kada
13 su Srbi saopštili da je Tihomir Blagović, da ga je ubio jedan Hrvat koji je bio
14 iz njegovog sela, a nakon toga uslijedio je incident u kojemu je ubijeno
15 nekoliko Hrvata na autoputu, što je dovelo do ponovnog zatvaranja autoputa. Da
16 li je tačno?

17 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da"./

18 P: Vi ne tvrdite da su ti događaji režirani, odnosno da ih je režiralo
19 hrvatsko rukovodstvo. To je bila neka vrsta inscenacije o tom ubijenom Srbinu, a
20 zatim o ubistvu Hrvata. To je ono što se vidi u Vašoj izjavi. Ja shvatam šta ste
21 rekli o izgovoru, ali da li zaista hoćete da kažete da je te događaje režiralo
22 rukovodstvo Hrvatske?

23 O: Ne mogu tvrditi, ali po mom mišljenju, velika vjerojatnoća postoji da
24
25
26
27
28
29
30

1 su ti događaji režirani i da bi se našao povod za napad na zapadnu Slavoniju.

2 P: Ustvari, izgovor, opravdanje koje je bilo potrebno Hrvatskoj,
3 zapravo, zatvaranje autoputa, to je bilo ono što je Hrvatskoj dalo opravdanje
4 zahvaljujući kojem je mogla da pokrene operaciju "Bljesak". Da li je to tačno?

5 O: Pa ona je iz toga pred javnošću rekla: "Evo, ovi rade opet to," pa
6 sve su prebacili na srpsku odgovornost. I napali su, ovaj, ali niko nema pravo
7 da takve žrtve nanese jednom narodu kao što je to nanese u "Bljesku" i kasnije
8 u "Oluji". Vojna operacija nije se mogla priznati na zaštićenim područjima
9 Ujedinjenih -

10 P: Dobro. Prekinuću Vas. Izvinite što sam Vas prekinuo, ali neću da
11 ulazim u detalje, u rezultate onoga što se desilo. Zapravo, postojala je
12 komisija RSK koja je imala zadatak da istraži šta se desilo u zapadnoj
13 Slavoniji, a zaključak je bio da je to dovelo do zatvaranja autoputa što je za
14 Hrvatsku bilo opravdanje koje joj je trebalo. Da li je to tačno? Da li je ovo
15 tačan opis događaja koji su se desili?

16 O: Ne može ovakav incident, sitan int... incident biti opravdanje nekome
17 da ide u vojnu operaciju. To nigdje ne može da se...da se...da se podrži.

18 P: Možda se malo nismo razumjeli oko tog "opravdanja" o tome šta je
19 "izgovor" ili "opravdanje", ali zatvaranje autoputa je bilo ono što je bio
20 okidač, zahvaljujući kojem je Hrvatska mogla da pokrene ovu operaciju. To je na
21 neki način bilo opravdanje. Možete to zvati kako hoćete - izgovor, opravdanje,
22 okidač - ali to je bilo ono što je omogućilo da se pokrene operacija "Bljesak".

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Ukoliko znate, kažite; ukoliko nemate neko mišljenje, opet kažite, pa
2 mogu da pređem na neka sljedeća pitanja.

3   O: Mislim da se sve ovo može naći u knjizi Bo... generala Bobetka koji
4 opširno piše o pripremama za "Bljesak". I on je autor toga i on zna da se sve
5 pripremalo, a onda se - po mom mišljenju - iz iskustva istorijskog - da se
6 tražio samo povod.

7   P: Dobro. Mislim da mogu nastaviti. Posljednja tema koju želim da
8 otvorim u ovom trenutku - vraćamo se unazad u vremenu, to je bilo 1991. godine.
9 Sada možete ukloniti izjavu jer ovo su pitanja koja ne proizilaze iz Vaše
10 izjave. Vi ste tada imali pseudonim "Kapetan Darda", da li je to tačno?

11   O: Da. Tačno je, ovaj, ja kad sam postavljen za komandanta štaba
12 Teritorijalne odbrane. To je istina vrlo kratko bilo jer me JNA nije prihvatila
13 i moje je imenovanje za to komandno mjesto nikada nije potvrđeno i nije stupilo
14 na snagu jer JNA nije imala povjerenja u mene. E, tako. A bio sam na Petrovoj
15 Gori i taj moj štab kojeg smo formirali, Babić je mene imenovao za komadanta
16 /sic/ štaba Teritorijalna obrana. Imali smo sjedište na Petrovoj Gori, i tako.

17   Obzirom da ima vrh jedan, Petrove Gore najviši vrh Petrove Gore se zove
18 Darda ili Petrovac. Pa onda, neko se tamo našalio, pa prozvao mene Darda. Pa su
19 onda i novine objavile "Kapetan Darda". Ja sam rezervista, nisam vojno lice i
20 tako dalje, ali svega mjesec dana sam bio taj "Kapetan Darda" dok nisu došli
21 profesionalni vojnici na to mjesto. A mislio sam da je to podvala prema meni, ja
22 nisam želio da budem taj komandant jer to nije za mene, za moj karakter i za...
23 ovaj, nisam takvog soja. Babić se riješit... želio mene riješit iz onoga
24 rukovodećeg političkog vrha na neki način pa onda da ga usmjerim u nekom drugom

25

26

27

28

29

30

1 pravcu koji meni nikada nije odgovaralo.

2 P: Na koji ste neodgovarajući pravac bili prinuđeni? Nisam potpuno
3 shvatio ovaj posljednji dio Vašeg odgovora.

4 O: Pa htio me skloniti u vojnu strukturu iz političke, znate, kao
5 potpredsjednika Srpskog nacionalnog vijeća i, ovaj, da... da... da... da me, da
6 ne budem uz njega i tako dalje.

7 P: Dobro. Da li je to tačno, da ste Vi osnovali grupu ljudi - nisam
8 siguran da li se ona može okarakterisati kao Teritorijalna obrana ili nešto
9 drugo - no Vi ste predvodili grupu koja je bila stacionirana nedaleko Petrove
10 Gore, kojoj ste podijelili oružje, uključujući i ono koje je poslao Milan
11 Martić, a isto tako i oružje koje je uzeto iz Petrove Gore, odnosno iz
12 memorijalnog parka u Petrovoj Gori? Da li je to tačno?

13 O: Nisam imao nikakvu grupu, nego sam imao štab Teritorijalne odbrane
14 koju... kojeg je imenovao Milan Babić. Dakle, to je štab kojeg, kažem, vojska
15 nije prihvatila. Ja sam jednoga dana otišao u Knin i vratio se na Petrovu Goru.
16 Moj štab je bio razoružan, sav. JNA došla i razoružala je moj štab.

17 Zapravo komunisti, Pokret za Jugoslaviju, ovaj, okupljen na onome
18 području oko predsjednika skupštine opštine, ovaj, Vrgin Most Mitra Obradovića,
19 pokojnog. Oni su jednostavno bili protiv toga štaba. Nisu želili da...da... da
20 ja budem na čelu toga štaba i tako su ga razoružali. Ja sam se vratio i tako je
21 prestao da postoji moj štab i ja sam morao da razmišljam o sebi, i tako. Vidio
22 sam da nemam podrške iz Beograda i iz Jugoslavenske narodne armije.

23 P: Gospodine, tačno je, zar ne, da je protiv Vas podnesena krivična
24
25
26
27
28
29
30

1 prijava u Hrvatskoj na osnovu Vašeg navodnog učestvovanja, mislim kao kapetan
2 Darda, učestvovanja u napadu na hrvatsku policiju u avgustu 1991. godine. Da li
3 je to tačno?

4 O: Postupak je otvoren; on nikada nije završen. On se nalazi u Vrhovnom
5 sudu Hrvatske. Žalba postoji od 1999. godine. Dakle, to je pravosuđe, mislim, i
6 u presudi piše... Ja sam Vam mogô i donijet tu presudu. To je, ovaj, svi
7 pravници kad pogledaju ta... tu presudu, onda se čude. Kaže: "Kažnjava se od 20
8 godina zatvora zato što je nagovarao grupu ljudi da pucaju na hrvatske
9 policajce." Saslušali su tri svjedoka. Nijedan nije na... govorio o
10 kvalifikaciji nagovaranja, ali sam ja presuđen za nagovaranje ljudi koje ja ne
11 poznajem. To je čudo. To je jedan vid etničkog čišćenja, da se ja kao
12 intelektualac ne mogu vratiti u Hrvatsku.

13 O: Dobro. Hvala Vam na objašnjenju. Da li je tačno da se takođe vodila
14 preliminarna istraga protiv Vas u Srbiji i Crnoj Gori, i to 2003. godine, a koja
15 je u vezi sa istim događajima i koja se odnosi na isti vremenski period? Da li
16 to znate?

17 O: Ne, nikada u Srbiji i Crnoj Gori protiv mene istraga nikakva nije
18 vođena. Jest da sam hapšen, da me Miloševićeva policija hapsila poslije članka
19 kojeg sam objavio pod naslovom "Izbjeglice i računice". Država je trošila
20 izbjegličke pare za razne druge projekte, za izbore, i tako dalje. To sam ja sve
21 objavio u, ovaj, u novinama i onda sam hapšen noću. Provaljeno mi je u stan gdje
22 sam podstanar i odveden sam u policiju i kažu... poslije su me vratili i rekli
23 su da sam hapšen zb... iz zabune da to ustvari nije trebalo napraviti i

24

25

26

27

28

29

30

1 tako. To je jedino istina.

2 P: Hvala Vam. Nemam više pitanja za Vas u ovom trenutku. Hvala, časni
3 Sude.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black.

5 Gospodine, Milovančević.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Samo jedan momenat, molim Vas.

7 [Obrana se savjetuje]

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Ja bih molio samo da pre početka ako
9 mogu dobijem informaciju kakvom ispitivanju pristupam, da li glavnom
10 ispitivanju. Ostalo je da se o tom odluči, o našem podnesku. Ili da počnem sa
11 unakrsnim, pa onda posle da nastavim s glavnim?

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne možete početi sa unakrsnim
13 ispitivanjem. Ovo je Vaš svjedok. Znači, Vi sada možete dodatno ispitivati
14 svjedoka, gospodine Milovančeviću.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Omašku sam učinio, časni Sude, mislio sam na dodatno
16 ispitivanje. Hvala na ispravci.

17 [Obrana se savjetuje]

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mi smo uputili jedan podnesak vezan upravo
19 za ovog svedoka u pogledu našeg prava na glavno ispitivanje. Koliko imam
20 informaciju Tužilaštvo je dalo odgovor. Kolega Whiting je to učinio pre nego što
21 je otišao na put. Ne znam da li mogu dobiti stav Sudskog veća po tom pitanju. Da
22 li dakle Odbrana ima pravo na glavno ispitivanje svedoka? Mi smo najavili
23 Tužilaštvu tri pitanja vezano za ovog svedoka - tri teme kraće - i imali bismo
24 nekih pitanja koja su vezana za dopunska ispitivanja.

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vijeće će
2 saopštiti svoju odluku kada ona bude spremna. U ovom trenutku dozvoljeno Vam je
3 samo da obavite dodatno ispitivanje, a kada Vam odluka bude saopštena, onda ćete
4 moći da djelujete u skladu sa tom odlukom.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.

6 Dodatno ispituje g. Milovančević:

7 P: Dobar dan, gospodine, svedoče.

8 O: Dobar dan.

9 P: Ovo je sada trenutak kada će Odbrana Vama postaviti neka pitanja koja
10 su proistekla iz pitanja mog poštovanog kolege tužioca, kolege Blacka.

11 U jednom... Sećate li se da Vas je kolega tužilac pitao o tome na osnovu
12 čega ste u Vašu izjavu unosili datume pojedinih događaja, hronologiju događaja i
13 kako se toga sećate? Da li se sećate tih pitanja kolege tužioca?

14 O: Pa nešto je bilo o tome, al' baš nisam -

15 P: Hvala. Dakle, odgovor bi bio "da"?

16 O: Da, da, da.

17 P: Na samom početku Vas je kolega pitao?

18 O: Da.

19 P: Sećate li se da ste kolegi tužiocu između ostalog rekli da ste Vi
20 vodili Vaš dnevnik...

21 O: Jesam.

22 P: ... da ste napisali nekoliko knjiga, da su Vam sećanja vrlo živa, da
23 ste te događaje međusobno povezivali i da ste svedok mnogih sastanaka sa
24 gospodinom Tuđmanom i da su Vam sećanja o tome živa. Sećate li se tog odgovora?

25

26

27

28

29

30

1 O: Svakako, sećam se toga odgovora.

2 P: Da li ste Vi, ono što ste u izjavi naveli o sastancima sa gospodinom
3 Tuđmanom naveli onako kako je to zaista i bilo?

4 O: Apsolutno. Uvijek stojim iza toga što sam rekao u razgovorima sa
5 predsjednikom Tuđm... Još tada kad sam ja s njim razgovarao nije bio predsjednik
6 nego samo kandidat.

7 P: U vezi sa tim, da li nam najkraće moguće možete reći na šta ste
8 upozorili gospodina Tuđmana? Kojom prilikom je to bilo? Koji su tu ljudi bili
9 prisutni? Šta Vam je rekao?

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Prigovor, časni Sude. Izvinjavam se što
11 prekidam. Mislím da to ne proizilazi iz unakrsnog ispitivanja. To nije tema koja
12 je prisutna u izjavi svjedokovih interakcija sa predsjednikom Tuđmanom. On nije
13 spomenuo u svom odgovoru na pitanje, a ja se time nisam bavio.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je svjedok govorio o nekim
15 upozorenjima? Da li ste se Vi bavili pitanjem u vezi sa time kako je svjedok
16 upozoravao gospodina Tuđmana o bilo čemu?

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Nisam postavio nijedno pitanje o tome i
18 mislim da u odgovoru na to pitanje on je prešao na jednu drugu temu, a znam da
19 se to spominje. U izjavi nisam nastavio, insistirao na tome, nije sadržano u
20 izjavi. Nisam postavljao ta pitanja i mislim da to ne proizilazi iz unakrsnog
21 ispitivanja.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

23 Gospodine, Milovančeviću, imate riječ.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Slažem se s ovim što kaže kolega Black. Časni Sude,
2 povući ću ovo pitanje. Zaista je svjedok otišao sam na tu temu.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

4 G. MILOVANČEVIĆ: U jednom od pitanja kolege tužioca, kolega tužilac Vas
5 je pozvao i upitao da napravite upoređenje između Nezavisne Države Hrvatske i
6 Hrvatske iz 1991. godine. Sećate li se toga?

7 O: Da. Da, da.

8 P: Vi ste u odgovoru na -

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Prigovor, časni Sude. Izvinjavam se što
10 opet prekidam. Dva puta uzastopce.

11 Možda se radi o prevodu. Ja nisam tražio od svjedoka da upoređuje
12 Nezavisnu Državu Hrvatsku sa Hrvatskom iz 1991. godine. Ja sam mu samo ustvrdio
13 da je on to rekao u svojoj izjavi i mislim da sam mu postavio jedno pitanje o
14 tome, ali nisam tražio od njega da napravi bilo kakvo upoređenje između toga
15 dvoga. Naprotiv, ja sam ustvrdio da su bile te dvije države različite.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Šta podrazumijevate pod Nezavisnom
17 Državom Hrvatskom?

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja sam se pozvao na njegovo
19 pitanje, ali mislim da je to značilo NDH - Nezavisna Država Hrvatska - iz Drugog
20 svjetskog rata.

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine, Milovančević.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, tačno je da je kolega tužilac postavio
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanje svedoku o odnosu, o njegovom iskazu koji se tiče odnosa Nezavisne Države
2 Hrvatske - NDH - i nove Hrvatske iz 1990. i 1991. I nakon dobijenog odgovora,
3 kolega tužilac je, toga se odlično sećam, na kraju upitao prisutnog svedoka da
4 kaže šta to po njemu on vidi kao moguće upoređenje. I gospodin svedok, gospodin
5 Dakić, je o tome dao jedan vrlo detaljan odgovor govoreći o tome da su obe
6 države stavile -

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što nam kažete šta ste
8 rekli, možete li nam reći gdje je to u transkriptu tako da možemo da pročitamo
9 šta je on rekao kao odgovor.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja ću Vam biti na tome zahvalan,
11 naročito s obzirom da nisam bio prisutan.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ako mogu biti od pomoći,
13 mislim da cijenjeni kolega misli na stranicu 9988, i zapravo tačno je, kao
14 nastavak odgovora svjedok je rekao /sic/: "U redu. Kažite mi zašto nije bilo
15 nikakvih značajnih razlika između te dvije vlade koje su postojale u razmaku od
16 50 godina." Ako možete da to ukratko... tako da vidim da je moguće da sam mu
17 postavio to pitanje i da ono proizilazi iz unakrsnog ispitivanja.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Stoga povlačite pitanje?

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Povlačim pitanje.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

21 Gospodine, Milovančević, možete nastaviti. Prigovor je povučen.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvaljujem se kolegi Blacku. Hvala i Vama, časni Sude.

2 P: Odgovarajući na ovo pitanje kolege tužioca na strani 9988 o
3 sličnostima između NDH... zašto tvrdite da nema značajnijih razlika? Vi ste
4 ukazali na stavljanje Srba van zakona, na ćirilicu, položaj ćirilice, na
5 progone, kroatocentrizam. Pomenuli ste simboliku i tu Vas je kolega tužilac
6 prekinuo. Sećate li se toga pitanja?

7 O: Da.

8 P: Hvala Vam Možete li nam reći, kada upoređujete, vezano za ovu temu
9 gde ste upravo prekinuti, kako su se državni i politički funkcioneri u
10 Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, dakle u NDH, i u Hrvatskoj 1990. i 1991. godine
11 odnosili prema Srbima u svojim javnim govorima?

12 O: Pa, u javnim govorima odnosili su se gotovo podjednako. Mnogi
13 predstavnici Hrvatske, Republike Hrvatske su javno podržavali, ovaj, Nezavisnu
14 Državu Hrvatsku, javn... u javnim nastupima svašta su govorili na račun srpskoga
15 naroda i srpski narod je, ovaj, to doživljavao kao zaista reprizu Drugog
16 svjetskoga rata.

17 P: Hvala, hvala. Mogu li Vas ovdje prekinuti, oprostite. Da li se za to
18 što ste sada rekli, za takve govore hrvatskih rukovodećih ljudi može reći da su
19 predstavljali pojedinačne, ekstremne slučajeve i ispade?

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne. Pitajte svjedoka. Nemojte mu

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vi govoriti! Vi ne obavljate unakrsno ispitivanje, nego dodatno. Pitajte
2 svjedoka kako bi on okarakterisao te govore.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, otišao sam za svojim mislima. Hvala Vam na
4 intervenciji, časni sudija Moloto.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Mi hoćemo da slijedimo
6 liniju razmišljanja svjedoka.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

8 P: Možete li nam reći kada upoređujete ove dve države, NDH i novu
9 Hrvatsku iz 1990. i 1991., kako su... kako je rešeno srpsko pitanje u jednoj, a
10 kako u drugoj? Da li je to moguće upoređenje?

11 O: Pa upoređenje je moguće jer jedna i druga država su bile u svojoj
12 srži, u svojoj politici... osnovno je bilo jedne i druge države da se na neki
13 način Srbi ili pobiju, ili protjeraju sa tih prostora. To je osnovna bila
14 značajka i jedne, i druge države, i to se, ovaj, u prvom... u Drugom svjetskom
15 ratu nije desilo takvo etničko čišćenje, etnički marketing, al' je bilo daleko
16 više ubistava u vreme Drugog svjetskog rata. A sada je kompletan narod, gotovo
17 kompletan, protjeran s tih prostora, tako da još uvijek taj prostor liči na
18 jednu pustaru.

19 P: Hvala Vam. Sećate li se da Vam je kolega tužilac postavljao pitanja
20 vezana za Vašu izjavu o tome da je novi Ustav Hrvatske, takozvani "božićni
21 Ustav" iz decembra 1990. godine bio uzrok rata. Sećate li se toga?

22 O: Da.

23 P: Da li nam kratko možete reći zašto tvrdite da je taj novi Ustav bio
24 uzrok rata?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, jednostavno, izbacivanje Srba iz Ustava poslije toliko, ja bih
2 rekao čak vjekova, jer su Srbi od davnina bili ravnopravan narod, uvijek priznat
3 ravnopravan... kao ravnopravan narod. Kao što su u Bosni bila tri ravnopravna
4 naroda, najprije dva, pa onda od 1974. godine, tri ravnopravna naroda. U
5 Hrvatskoj, od davnina, dva ravnopravna naroda. I odjednom se desi to da se
6 ponovi situacija iz 1941. godine, da se srpski narod izbacuje kao konstitutivni
7 narod iz Ustav...Ustava Hrvatske. To je srpski narod stavio kao veli... shvatio
8 kao veliku uvredu i veliku prijetnju, što je i dokazalo se.

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što nastavite, da li
10 je ravnopravna nacija isto što i konstitutivna ili postoji neka razlika?

11 SVJEDOK: Pa ravnopravna nacija, ovaj, nije baš sasvim... nije to sasvim
12 isto. Konstitutivnost naroda je, ovaj, viši pojam, viši pojam, ovaj, od...od
13 ravnopravnosti naroda. Narav... ravnopravan narod može biti, ovaj, na razne
14 načine, ali to... to... to je... su oblast građanskih prava i ta..., a ovo je
15 konstitutivnost naroda. To je već sasvim nešto drugo.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda se radi o problemu u
17 prevođenju. Međutim, ja bih hteo da razumem šta ste Vi tačno rekli, odnosno šta
18 Vi tumačite da ta reč znači u kontekstu.

19 O: Može biti. Vidite, ravnopravnost građana, ravnopravnost naroda - ako
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 više naroda - i nacionalne manjine su ravnopravne, ali konstitutivan je sasvim
2 jedna druga kategorija u Ustavu, u zakonodavstvu. Ja to tako shvaćam i to uvijek
3 je bilo da su u Hrvatskoj postojala dva ravnopravna naroda, konstitutivna
4 naroda.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa to je sada novo značenje koje sam
6 ja shvatio u smislu engleske reči *equitable*, odnosno ravnopravno.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li je srpski narod, odnosno
8 srpska nacija prestala da bude ravnopravni narod i u nekom trenutku postala
9 konstitutivni narod u okviru Ustava?

10 SVJEDOK: Svi ustavi Republike Hrvatske od 1947. godine, kada je donesen
11 prvi ustav Hrvatske, u svim ustavima se govori: hrvatski i srpski narod su
12 potpuno ravnopravni, a nacionalne manjine stiču pravo na o... na... na d...drugi
13 način, kao sa... sa...ravnopravnim narodima. Ali ova konstitutivnost znači
14 podjela... pravo na podjelu vlasti unutar jedne države.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prema tome radi se o dva
16 različita statusa, odnosno dva različita stanja u zakonskom okviru. Jedno se
17 tiče ravnopravnosti, a drugo se tiče konstitutivnosti. Da li sam ja dobro Vas
18 razumela?

19 SVJEDOK: Pa to nisu istorodni pojmovi u Ustavu i u zakonodavstvu. Znače,
20 ravnopravnost je sama po sebi, ovaj, posebna... posebna po sebi. To je jedna
21 kategorija posebno, a konstitutivnost, to je već onda sasvim nešto... nešto

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugačije.

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Izvolite,
3 nastavite gospodine.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časna sudija Nosworthy.

5 P: Sećate li se da je u toku unakrsnog ispitivanja od strane kolege
6 tužioca, Vama sudija, časni sudija Moloto postavio pitanje vezano za značenje
7 reči "redarstvenik". Sećate li se toga?

8 O: Da.

9 P: Vi ste... Da li nam možete reći kada se taj naziv "redarstvenik"
10 pojavio prvi put i gde?

11 O: Pa on se pojavio za vreme Nezavisne Države Hrvatske, kad su pravljene
12 razne kovanice samo da bi se napravila razlika između hrvatskog i srpskog
13 jezika. Ovaj, taj raskol jezični je rezultat toga da se... da se u Nezavisnoj
14 Državi Hrvatskoj... da su se zvali "policija". "Redarstvenici" bi onda...
15 "redarstvo" nije "policijska uprava", nego "redarstvo" i tako dalje.

16 P: Da li je pojam "redarstvo" i pojam "redarstvenik" postojao u bivšoj
17 federalnoj jedinici Jugoslaviji i Hrvatskoj od kraja Drugog svetskog rata do
18 1990. godine? Da li je bio u upotrebi?

19 O: Nije bio u upotrebi.

20 P: Kada počinje taj termin da se upotrebljava ponovo nakon Drugog
21 svetskog rata i ko ga upotrebljava?

22 O: Upotrebljava se poslije pobeđe HDZ-a na izborima 1990. godine.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, molim Vas... molim Vas.
24 Samo trenutak. Vi ste postavili pitanje da li su ti izrazi postojali u Republici
25 Hrvatskoj u periodu od kraja Drugog svjetskog rata do 1990. Odgovor je bio "ne".
26 Sledeće pitanje: "Kada je taj termin ponovo ušao u upotrebu?" A Vi niste pre

27

28

29

30

1 toga ustanovili da je on već bije ranije korišćen. Prema tome ne možete
2 koristiti reč "ponovo".

3 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja to mogu prihvatiti uz jednu ogradu. Ja
4 sam imao u vidu članak 35 paragrafa, u kome svedok upravo govori o tome, pa sam
5 ja vezao. Pošto je Vaše pitanje bilo vezano za tekst toga paragrafa i sad -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, ne, ne, ne!
7 To ne prihvatam! Ako Vi to prihvatate, prihvatate ono što sam rekao. I ne možete
8 davati svoju kvalifikaciju jer Vaša kvalifikacija ponovo stavlja svedoku u usta
9 reči. Ako on to prihvatio, prihvatio. Ne možete koristiti reč "ponovo". U redu?

10 Dakle, pitanje Vama, svedoče jeste: kada je taj termin ušao u upotrebu i
11 ko ga je koristio?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

13 SVJEDOK: Korišten je isključivo poslije stvaranja, odnosno i poslije
14 izbora u Hrvatskoj, kada je Hrvatska demokratska zajednica došla na vlast.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

16 Možete nastaviti, gospodine Milovančević.

17 G. MILOVANČEVIĆ:

18 P: U vezi sa ovim Vašim poslednjim odgovorom, kako je na korišćenje i
19 uvođenje tog termina ili pojma "redarstvenik" i "redarstvo" reagovalo srpsko
20 stanovništvo? Zna li nešto o tome?

21 O: Pa, Srbi su neprekidno shvatali da nema nekih... i pazite, nema nekih
22 bitnih razlika između srpskog i hrvatskog naroda u Hrvatskoj. To je potpuno isti
23 jezik. Po svemu smo, ovaj, toliko... toliko bliska dva naroda i svako... i svaki
24 iskorak koji je išao protiv tog nejedinstva jednog i drugog naroda, Srbi su na

25

26

27

28

29

30

1 to rea...reagovali. Znate, kao manjinski narod uvijek su se bojali, uvijek im je
2 visio kamen o vratu, da li će se... da sa ne bi vratile godine 1941.- 1945.
3 godina, kada su učinjeni masovni, ovaj zločini nad srpskim narodom.

4 P: Zašto... Molim Vas samo kratko nam možete li reći zašto pojam
5 "redarstvenik" i "redarstvo" povezujete sa strahom Srba da se ne ponove zločini?

6 O: Pa zato što je u toku Nezavisne Države Hrvatske ubijeno preko milijon
7 Srba na prostorima takozvane fašističke Nezavisne Države Hrvatske, znate. Ja -

8 P: Hvala Vam, dovoljno je. U vezi... Preći ćemo sad na jednu drugu temu,
9 gospodine Dakiću. U vezi sa paragrafom 43, kolega tužilac Vam je postavio
10 nekoliko pitanja vezanih za Vaš deo izjave u kome govorite o odluci gospodina
11 Babića fatalnoj za srpski narod. Sećate li se tih pitanja?

12 O: Da.

13 P: Hvala. Sećate li se da ste u Vašem odgovoru kolegi tužiocu, između
14 ostalog objasnili, rekli, da ste Vi kao član Srpskog nacionalnog veća i
15 potpredsednik Srpskog nacionalnog veća i drugi članovi Srpskog nacionalnog veća
16 bili protiv toga što je predložio gospodin Babić kao predsednik Srpskog
17 nacionalnog veća?

18 O: Da.

19 P: Sećate li se da ste rekli da ste Vi u Srpskom nacionalnom veću bili
20 za traženje rešenja u okviru Hrvatske?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste. Ako mogu da pojasnim, to sam rekao u Glini na jednom skupu,
2 velikom narodnom skupu. Iza toga je članak jedan izišao u *Borbi* protiv mene da
3 je Tuđman, ovaj, namijenio 300 miliona maraka za Srbe poput Mile Dakića i Uroša
4 Funduka koji vuku Hrvatsk... ovaj Krajinu u Hrvatsku. To je članak... izjava
5 Mile Paspalja, predsjednika Skupštine. Zbog toga je bilo -

6 P: Gospodine Dakiću, hvala Vam. Mene sad interesuje postupanje gospodina
7 Babića. O tome Vam je postavljao pitanje poštovani kolega tužilac. Vi ste rekli
8 da ste kao Srpsko nacionalno veće bili protiv njegovog predloga za
9 prisajedinjenje Srbiji. Kako je on odreagovao na to Vaše protivljenje?

10 O: Rekô je: "Kome mi pripadamo, ako ne pripadamo Srbiji?" To mu je
11 bio... replika na moje... na moje protivljenje.

12 P: Da li znate kako je doneta odluka, ona čuvena odluka posle plitvičkih
13 događaja o pripajanju Srbiji, koju je potpisao gospodin Babić kao predsednik
14 Izvršnog veća SAO Krajine?

15 O: Pa poslije, kako je Srpsko nacionalno veće odbilo da se referendum,
16 ovaj, održi, onda je išao na zajednicu opština i tu je donesena odluka da se
17 to... ide na to i onda je organizirao referendum 12. maja i poslije tegre /?tog
18 referenduma/ narod jasno... opredijelio se... eto, kad je takva situacija u
19 Hrvatskoj. Opredjeljivao se -

20 P: Hvala Vam, hvala Vam. Ono što me interesuje jeste: čija je to bila
21 odluka o pripajanju Srbiji? Vi ste rekli "Srpsko nacionalno veće je bilo protiv
22 toga." Odluku je potpisao gospodin Babić.

23 O: Babić, da, u ime zajednice opština sjeverne Dalmacije, Like. Mislim
24 da

25

26

27

28

29

30

1 se tako u to vrijeme zvala. Kasnije se širila ta zajednica.

2 P: Vi ste u Vašoj izjavi, a i odgovarajući kolegi tužiocu, objašnjavali
3 da je na taj način gospodin Babić našao put. Sećate li se toga? Da donese takvu
4 odluku.

5 O: Da, da. To je njemu bila rezervna varijanta. Ako ne bi prošlo na
6 Srpskom nacionalnom vijeću, onda je on išao na drugi put. I onda je poslije toga
7 obično... ovaj, više nije ni sazivao takoreći Srpsko nacionalno vijeće kad mu se
8 ono suprotstavilo na tome putu.

9 P: Da li znate da li je Beograd podržavao takvu njegovu odluku i da li
10 je on uticao na takvu njegovu odluku u smislu njenog donošenja?

11 O: Nije Beograd. Ne znam otkuda mu ta ideja da ide baš tim putem. Znam
12 da su zahladnjeli odnosi između njega i Miloševića poslije toga. I koji su u
13 januaru 1991. godine, zapravo, poslije zapravo poslije zapravo te... bili...
14 bili još teži i žešći.

15 P: I pre samog kraja današnjeg suđenja, oprostite, izvinjavam se
16 prevodiocima, malo sam duže... Kolega tužilac Vas je pitao da li ste Vi ovako
17 znači ovu odluku gospodina Babića o prisajedinjenju, dakle, označili je kao
18 fatalnu samo što je on to rekao javno, samo zato što to nije sakrio, što to nije
19 bilo tajno, a ustvari, i Vi ste to želeli? To je bila suština pitanja tužioca.
20 Sećate li se toga?

21 O: Da. Gosp... Ne, ja sam kao historičar koji mora nekako drugačije
22 razmišlj... ja sam znao da svijet, da Evropa, ovaj Evropska zajednica ne želi

23

24

25

26

27

28

29

30

1 veliku Srbiju i nije ni potrebna velika Srbija i znao sam da ćemo imati protiv
2 sebe ne samo Hrvatsku, nego da ćemo imati svijet protiv sebe. I zato sam bio
3 protiv toga da se takve odluke donose.

4 P: Hvala. Hvala. Jeste li to rekli, gospodinu Babiću?

5 O: Jeste, jesam.

6 P: Hvala Vam.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ovo bi bio momenat za kraj današnjeg dana.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U ovom trenutku, pre nego što
9 svedok završi, a u vezi sa sajedinjenjem, s obzirom na geografski položaj Srbije
10 i RSK, na primer, i drugih srpskih teritorija, zar nisu postojale praktične
11 teškoće da se sprovede bilo kakav okvir u kome bi bila predviđena aneksija? Zar
12 ne bi bilo teško u stvarnim okolnostima? Šta Vi kažete na to kao istoričar.

13 SVJEDOK: S... zagovornici, oni koji su govorili u prilog prisajedinjenja
14 Srbiji su govorili da idući iz Srbije možete doći do Knina, samo da idete po
15 srpskom, teritoriju, znate. Očito se mislilo na dijelove Bosne, spajanje
16 dijelova Bosne ili Slavonije, ovaj, do... do... do... do Knina i... i... i
17 dalje. Tako da... da je j... su time objašnjavali da treba to biti stvaranje
18 velike Srbije. Babić je u na... na neki način zaista bio zagovornik stvaranja
19 velike Srbije. Mi smo se u Srpskom nacionalnom vijeću tome suprotstavljali.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ali zar ti srpski krajevi, osim
21 same Srbije, nisu bili unutar granica drugih republika, i zar ne bi bilo
22 potrebno da i te druge republike pristanu na to, pre nego što se takva aneksija
23 može izvršiti i ostati pravosnažna. Zar to ne bi bilo u osnovi nelegalno i

24

25

26

27

28

29

30

1 protiv pravno, drugim rečima?

2 SVJEDOK: Pa ja ne znam koliko je i neka druga strana učestvovala u tim
3 koncepcijama, s kim je Babić to razgovarao, i tako dalje. Ali znam da je i
4 Hrvatska bila sklona takvoj jednoj ideji da se Bosna podijeli i da se, ovaj...
5 ali, jasno da ne ostane... da ne ostane bez dijela, ovaj, gdje S..Srbi žive. I
6 sasvim sigurno da je to nerealno bilo -

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Htela sam da Vas pitam da li je
8 Hrvatska mogla da odluči o tome da Bosna treba da se podeli. Je l' to tako se
9 radilo?

10 SVJEDOK: Vjerujte, neprekidno su bili razgovori između Miloševića i
11 Tuđmana oko podjele Bosne. I mi smo žrtve. Krajina...Srb... krajiški Srbi su
12 žrtve tih kombinacija. I mi nikada ne bi doživjeli ovakvu... ovako...ovakva zla
13 i ovakve progone da nije bilo te kombinacije oko podjele Bosne. Čak i Radovan
14 Karadžić i srpsko rukovodstvo u Bosni je bilo sklono tome da se Bosna dijeli,
15 ali zauzvrat tražili su da Republika Srpska Krajina ne opstane kao subjekat. I
16 mi smo žrtve, pored ostaloga, i bosanskog rukovodstva, i srbijanskog
17 rukovodstva, i hrvatskog rukovodstva. To uže koje je vučeno iz Zagreba i
18 Beograda, bilo je omotano nama oko vrata i zatezala je i jedna i druga strana i
19 mi smo ovako prošli kako jesmo.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam. Izvinite što smo Vas
21 zadržali.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vi ste rekli
23 da je ovo sada pravi trenutak za završetak?

24 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako sam u pravu da se završava radni dan u
25 petnaest do dva, onda je sad trenutak. Samo sam to imao u vidu.

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. U tom slučaju nastavljamo
2 sa radom sutra u 9.00 časova u sudnici broj 2, u ovoj sudnici. Završavamo sa
3 radom za danas.

4 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

5 ... Sjednica završena u 13.49h.

6 Nastavak zakazan za četvrtak,

7 26.10.2006., u 09.00h.

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30